

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Katedra rekreologie a cestovního ruchu

Životní cyklus destinace na příkladu vybrané destinace

Kutná Hora

Bakalářská práce

Autor: Helena Krejčíková, DiS.

Studijní obor: Management cestovního ruchu

Vedoucí práce: Mgr. Pavlína Chaloupská, PhD.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou/diplomovou práci zpracoval/zpracovala samostatně a s použitím uvedené literatury.

V Hradci Králové dne 17.8.2017

Helena Krejčíková, DiS.

Poděkování:

Děkuji své vedoucí bakalářské práce Mgr. Pavlíně Chaloupské, Ph.D za metodické vedení práce a velice cenné rady při zpracovávání bakalářské práce. Také bych chtěla poděkovat paní Janě Lebedové za umožnění nahlédnout do fondů archivu v Kutné Hoře a Jarmile Böhmové za statistické informace návštěvnosti památek Kutné Hory. V neposlední řadě patří mé poděkování rodině, která mě podporovala během celého studia.

Anotace

Bakalářská práce na téma „Životní cyklus destinace na příkladu vybrané destinace” se zaměřuje na turistickou destinaci Kutná Hora. Cílem uvedené práce je určit aktuální fázi životního cyklu této destinace.

Práce je rozdělena do třech částí: teoretické, praktické části a dotazníkového šetření. První část se zabývá definicí destinace, životním cyklem destinace a jeho jednotlivými částmi, dále pak dopady cestovního ruchu a typologií návštěvníka cestovního ruchu.

Druhá část se zaměřuje na historii Kutné Hory jako města, ale také jako turistické destinace. Zde je rozebrán životní cyklus destinace Kutná Hora, který přibližuje, v jaké fázi se město nyní nachází. Poslední část práce analyzuje výzkum, ve kterém jsou zhodnoceny názory obyvatel Kutné Hory a okolí na turisty přijíždějící navštívit nejen památky UNESCO.

V závěru práce je přesně určena fáze životního cyklu, ve kterém se nyní Kutná Hora nachází a jsou zde shrnuty také výsledky výzkumného šetření.

Klíčová slova: Kutná Hora, životní cyklus destinace, destinace, typologie návštěvníka

Annotation

Title: Life cycle of tourism destination on example of selected destination

The Bachelor thesis is focussed on tourist destination Kutná Hora. It describes a Life cycle of this tourist destination. A target of Bachelor thesis specifies actual phase of Life cycle in town Kutná Hora.

The Bachelor thesis is divided into two parts: theoretical and practical. In the theoretical part are defined tourist destinations, life cycle of tourist destination and its specific parts. Hereafter impacts of tourism and typology of visitor.

The second part, practical part, explain a history of Kutná Hora. There is also defined life cycle of Kutná Hora, which shows, in which phase it is. The last part is focused on research. The research appraises opinions a local inhabitants on visitors, who visit UNESCO sights.

In the final part, the phase of destinations life cycle is evaluated. And results of the research are summarized there.

Key words: Kutná Hora, Life cycle of tourism destination, visitor

Obsah

1	Úvod	1
2	Cíl a metodika práce	2
3	Teoretická část	3
3.1	Pojem destinace cestovního ruchu	4
3.2	Životní cyklus destinace	5
3.2.1	Fáze životního cyklu destinace	6
3.3	Dopady cestovního ruchu	9
3.3.1	Dopady cestovního ruchu na environmentální prostředí	10
3.3.2	Dopady na socio-kulturní prostředí	11
3.4	Typologie návštěvníka	12
4	Praktická část	13
4.1	Historie Kutné Hory	13
4.1.1	Počátky města Kutná Hora	14
4.1.2	Kutná Hora v době husitských válek	14
4.1.3	Kutná Hora v 15. a 16. století	15
4.1.4	Třicetiletá válka a pobělohorské období	16
4.1.5	Období mezi válkami	16
4.1.6	Moderní Kutná Hora	16
4.2	Dotazníkové šetření	17
4.3	Životní cyklus Kutné Hory	26
4.3.1	Fáze objevení	26
4.3.2	Fáze vtažení	28
4.3.3	Fáze rozvoje	32
5	Výsledky práce a doporučení	33
6	Závěr	36
7	Seznam použité literatury	37
8	Přílohy	39
8.1	Příloha č. 1 Návštěvnost Kutné Hory	39

8.2	Příloha č. 2 Dotazník	40
8.3	Příloha č. 3 Tabulka určení fáze životního cyklu destinace.....	43
8.4	Příloha č. 4: Oskenované zadání bakalářské práce	44

Seznam obrázků

Obrázek 1: Životní cyklus destinace	6
Obrázek 2: Dopady cestovního ruchu	10
Obrázek 3: Pohled na novodobou Kutnou Horu	13
Obrázek 4: Orientační plán města Kutná Hora z roku 1923.....	29
Obrázek 5: Nové koupaliště ve Švermových sadech.....	31

Seznam grafů

Graf 1: Věková kategorie	18
Graf 2: Jak dlouho žijete v Kutné Hoře a jejím okolí.....	18
Graf 3: Máte pocit, že je v Kutné Hoře mnoho turistů	19
Graf 4: Kterou stránku života Vám turisté ovlivňují?	20
Graf 5: Mají pro Vás turisté ekonomický přínos?	20
Graf 6: Máte pocit, že turisté narušují atmosféru města?	21
Graf 7: Jste ochotný/á pomoci turistovi, pokud potřebuje?.....	21
Graf 8: Myslíte si, že by se v Kutné Hoře žilo lépe, kdyby tam nebyli turisté?.....	22
Graf 9: Která památka je podle Vás nejvíce navštěvovaná?	23
Graf 10: Ve kterém měsíci je město podle Vás nejvíce navštěvované turisty?.....	24
Graf 11: Myslíte si, že by se v Kutné Hoře mělo v rámci turismu něco vylepšit?.....	25
Graf 12: Myslíte si, že jsou některé památky díky turistům znehodnocovány?	25
Graf 13: Navštěvujete v Kutné Hoře kulturní akce?	26

1 Úvod

„Kráč s knížkami, podloubí, bílá kašna, tudy jde cesta vzhůru, na Barboru, panenka štíhlá, vysoká a strašná, panenka havířů a pana kostelníka v srdci mi klíčí, tiše odemyká kamenné tajemství, kamennou Kutnou Horu“ (Jiří Orten, online)

Každá turistická destinace je nějakým způsobem přitažlivá, aby přilákala turisty. Za její stávající podobou je ukryta bohatá historie. Také Kutná Hora má svou pestrou historii, proto si autorka vybrala pro určení životního cyklu právě toto město. Kutná Hora je právem nazývaná klenotem českých měst. Nachází se ve Středočeském kraji podél řeky Vrchlice. Pro turisty je Kutná Hora zajímavá především díky svým pamětihodnostem, které zajistily tomuto městu v roce 1995 místo na seznamu světového dědictví UNESCO.

Autorka si téma této bakalářské práce vybrala, protože životní cyklus destinace již byl zpracován v některých odborných pracích na katedře. Proto se autorka rozhodla zabývat touto problematikou, pozornost však zaměřila na jinou destinaci - Kutná Hora. Práce uvede čtenáře do problematiky životního cyklu a jeho jednotlivých fází a představí Kutnou Horu od historie až do současnosti.

Koncept životního cyklu destinace byl představen v 80. letech 20. století geografem Butlerem, který ho formuloval v šesti fázích. Do těchto fází se v průběhu let transformuje. Tento model je často používán v odborné literatuře a různých výzkumech.

2 Cíl a metodika práce

Cílem této práce je určení aktuální fáze životního cyklu destinace, ve které se Kutná Hora nyní nachází. Dalším cílem autorky je popsat jednotlivé fáze životního cyklu destinace, kterými toto město již prošlo a analyzovat, jaký vliv má na obyvatele Kutné Hory cestovní ruch.

S ohledem na výzkumný cíl této práce vychází autorka z následujících otázek:

- V jaké fázi životního cyklu destinace se nachází Kutná Hora?
- Vzrůstá návštěvnost Kutné Hory?
- Má cestovní ruch v Kutné Hoře negativní vliv na obyvatele?

Z těchto otázek vyplývají pracovní hypotézy, které se během práce autorka pokusí vyvrátit, nebo potvrdit.

- Hypotéza č. 1: Kutná Hora je ve fázi konsolidace.
- Hypotéza č. 2: Návštěvnost Kutné Hory vzrůstá.
- Hypotéza č. 3: Cestovní ruch má pozitivní vliv na obyvatele Kutné Hory.

Hypotéza č. 1 bude potvrzena, nebo vyvrácena pomocí analýzy historických knižních zdrojů a pomocí současné situace v Kutné Hoře. Hypotézu č. 2 autorka ověří díky statistickým údajům o vývoji návštěvnosti a hypotéza č. 3 bude ověřena pomocí dotazníkového šetření.

K naplnění výzkumných cílů byly v průběhu zpracování této práce využity následující metody:

- Analýza knižních zdrojů
- Dotazníkové šetření

Analýza knižních zdrojů byla provedena ve dvou fázích. Nejdříve proběhla analýza monografií, Páskové (2014) a Jelínka (1990). Tyto dvě knižní publikace, byly doplněny dalšími zdroji, jejichž seznam se nachází v seznamu použité literatury. V práci jsou použity i sekundární citace, protože se autorce nezdařilo najít všechny primární zdroje.

Po provedení analýzy knižních zdrojů bylo provedeno dotazníkové šetření. Probíhalo v období zimy 2016 mezi obyvateli Kutné Hory a jejího okolí. Dotazníky byly rozšířeny mezi respondenty pomocí internetové stránky www.surveymonkey.com a dále záměrně distribuovány přes facebook a emaily. Dotazníkového šetření se zúčastnilo 81 respondentů, z čehož bylo 63 žen a 18 mužů. Autorka však při zpracování práce využila pouze 60 vyplněných dotazníků, neboť zbylých 21 respondentů bylo mladší 18 let nebo v dané destinaci žijí méně než 5 let nebo vůbec. Autorka se domnívá, že odpovědi od těchto respondentů nemají takovou vypovídací schopnost jako od ostatních.

V kapitole 4.1 a 4.3 byla použita metoda historického výzkumu. Ten je podle Troušil (2015) udáván jako studium dokumentů.

V praktické části je detailně popsána historie města Kutná Hora. Historie se čtenářovi může zdát více podrobná, ale autorka se domnívá, že je tato historie důležitá vzhledem k historickému postavení Kutné Hory a odráží se v ní současný stav města. V praktické části je rovněž popsán životní cyklus destinace Kutná Hora. V těchto kapitolách vychází autorka zejména z publikací autorů Jelínka (1990) a Štroblové (2000). K těmto dvěma publikacím byly použity ještě další zdroje.

Při sběru informací byly velice cenné i informace od zaměstnanců turistického informačního centra, kteří autorce poskytli informace o historii a návštěvnosti Kutné Hory od roku 1995 do roku 2015. Bohužel návštěvnost před rokem zapsání na seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO bohužel není dohledatelná, stejně tak jsou těžko dohledatelné i informace o vývoji ubytovacích a stravovacích kapacit.

3 Teoretická část

V této části jsou vysvětleny především teoretické koncepce, ze kterých pak bude vycházet praktická část. Vzhledem k tématu bakalářské práce, která je zaměřena na destinaci Kutná Hora je zde definována destinace cestovního ruchu. Dále je zde specifikován životní cyklus destinace a jeho jednotlivé části, typologie návštěvníka a dopady cestovního ruchu. Dopady cestovního ruchu jsou zde zmiňovány, protože některé dopady se týkají i Kutné Hory.

3.1 Pojem destinace cestovního ruchu

Destinace cestovního ruchu je podle Rygllové (2011:42) definována jako: „*místo s vhodnými atraktivitami ve spojitosti se zařízeními a službami cestovního ruchu, které si účastník cestovního ruchu zvolil pro návštěvu*“. Pro vymezení destinace nejsou žádná oficiální kritéria ani administrativní hranice. Autoři Zelenka a Pásková (2012) definují destinaci dvěma způsoby: 1. cílová oblast v daném regionu se specifickou nabídkou atraktivit CR a infrastruktury CR, 2. země nebo regiony, lidská sídla a další oblasti, které jsou typické velkou koncentrací atraktivit CR, rozvinutými službami CR a další infrastrukturou cestovního ruchu, jejichž výsledkem je velká dlouhodobá koncentrace návštěvníků. Bieger (2005) destinaci definoval jako: „*region, který si host vybral jako cíl své cesty a toto místo je vybavené všemi potřebnými zřízeními pro ubytování, stravování a zábavu*“.

Návštěvník si destinaci, kterou chce navštívit, vybírá podle své motivace. Právě motivace totiž nejvíce ovlivňuje daného návštěvníka při výběru destinace. Motivace souvisí s vnímáním destinace a s předpoklady pro realizaci turismu. Důvod návštěvy určuje produkt, který je v destinaci nabízen. Pokud by návštěvník jel do destinace z důvodu poznávacího turismu, pak bude destinaci vnímat podle toho, jak je schopna uspokojit jeho potřeby a podle toho, jaké kulturně-historické atraktivity je mu schopna nabídnout.

Každá destinace by měla být konkurenceschopná. V tom může pomoci také partnerství v destinaci. V této době se z něj stává velký fenomén, který je spojen s marketingovým řízením. Bez něj by v této době nebo možné existovat. Podle Palátkové (2011) je partnerství založeno na dobrovolnosti, rovnosti a pragmatickém zhodnocení výhod pro všechny zúčastněné strany. Partneri jednájí společně v souladu a koordinovaně tak, aby dosáhli stanovených cílů. Partnerství je založeno na spolupráci, ale pojem spolupráce je širší a označuje nejen partnerství, ale i kooperaci, součinnost a vzájemné vztahy. Výhodami, které plynou z partnerství, je vzájemné poskytování či využívání zdrojů, ať už finančních, materiálních, informačních či lidských.

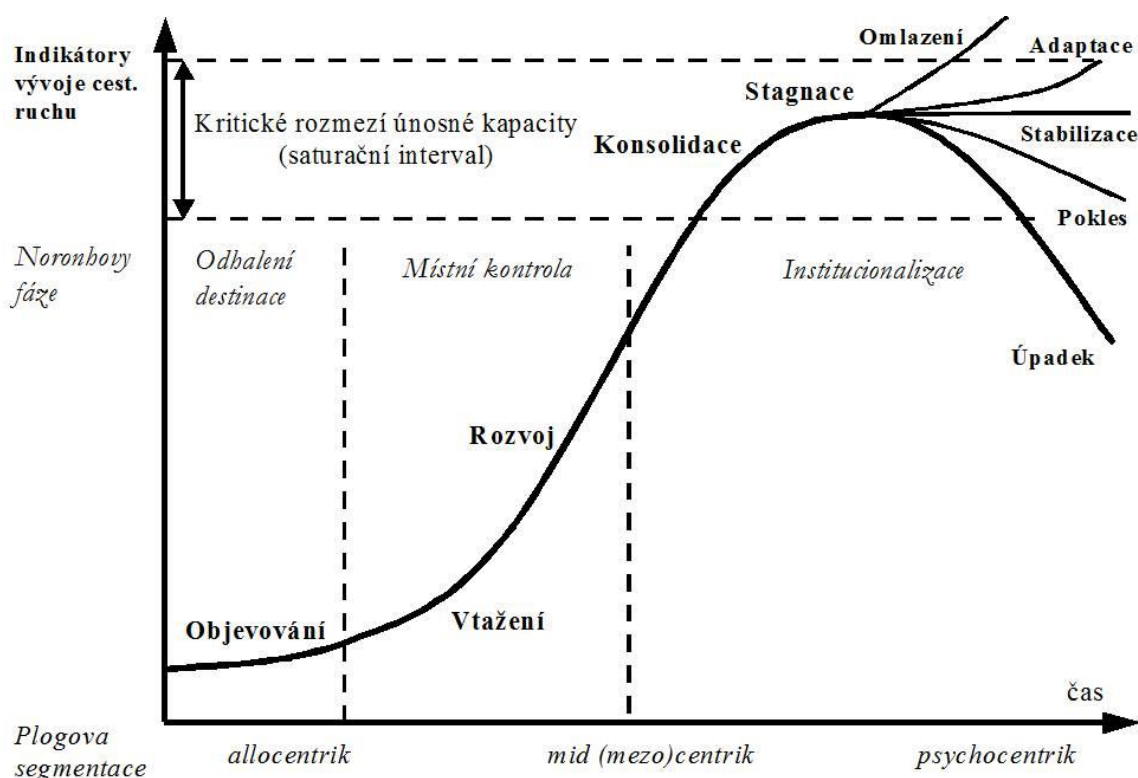
3.2 Životní cyklus destinace

Každá destinace prochází určitým vývojem. Tomuto vývoji se říká životní cyklus destinace. Má několik různých časových etap vývoje destinace nebo jejích produktů, ale může být vyjadřován i jiným počtem fází. Jsou v nich měřeny výkonové ukazatele za pomoci počtu přenocování, počtu příjezdů, a především pomocí finančních ukazatelů. Každá fáze má typické odlišné strategie. Většina životních cyklů začíná průzkumem dané destinace a pokračuje přes zavádění, rozvoj, upevnění, stagnaci až k poklesu zájmu návštěvníků (viz kapitola 3.2.1). Je samozřejmostí, že každá destinace může mít trochu odlišný začátek cyklu a u každé destinace je průběh celého cyklu jinak rychlý. Výrazné zvýšení schopnosti ovlivnit vývoj destinace může způsobit sledování, pochopení a předvídání životního cyklu destinace. Pokud se správně zvolí ukazatele, které jsou upraveny na působení následujících jevů a procesů, je možné sledovat kvantitativní i kvalitativní změny destinace v rámci rozvoje cestovního ruchu.

Podle Heskové (2006) je životní cyklus destinace chápán jako výzkum vývoje určité turistické destinace. Je znázorňován křivkou, která ukazuje vývoj nejdůležitějších hodnot v jednotlivých ukazatelích. Tento koncept obsahuje čtyři základní funkce pro management cestovního ruchu: deskriptivní, explanační, prediktivní a preskriptivní.

Nejpoužívanější je model podle Butlera z roku 1980, který životní cyklus destinace vysvětluje v šesti fázích a to: objevení, vtažení, rozvoj, konsolidace, stagnace a poststagnace. Někteří autoři ho ale vysvětlují pouze ve třech nebo čtyřech fázích. (Pásková, 2014) Celý koncept životního cyklu destinace je znázorněn na následujícím obrázku.

Obrázek 1: Životní cyklus destinace



Zdroj: Pásková (2014)

3.2.1 Fáze životního cyklu destinace

Fáze objevení

Podle Páskové (2014) je tato fáze fází objevitelskou, přičemž do nové destinace jezdí naprosto neorganizovaně malý počet návštěvníků. Tito návštěvníci mají dobrodružnou povahu a cesty do rozvojových destinací si plánují sami na základě vlastních znalostí. Ve většině případů se jedná o návštěvníky z větší vzdálenosti od cílové destinace a na tato místa jsou přitahováni jedinečnými nebo jinak odlišnými charakteristikami. Jak uvádí Nejdrl (2011) v destinaci je v tuto chvíli minimální infrastruktura, díky které je typická nepravidelnost návštěvníků. I přes tuto skutečnost však mají návštěvníci velice vřelý vztah s místním obyvatelstvem. Tito návštěvníci jsou označováni za alocentriky. (Pásková, 2014) Alocentrik je typ návštěvníka, který touží objevovat a více poznávat nové destinace. V této době se do této fáze mohou zařadit oblasti jako Tibet, Etiopie a Namibie.

Fáze vtažení

Díky postupnému narůstání počtu návštěvníků v destinaci se mohou místní obyvatelé začít realizovat v podnikání cestovního ruchu (Pásková, 2014). Společně s nárůstem nároků návštěvníků roste místní iniciativa v dané destinaci. V této chvíli je kontakt mezi návštěvníkem a místním obyvatelstvem stále častý, ale již není tak osobitý jako v první fázi. Podle Doxeyho (1975), který zavedl iritační kontinuum, se může říci, že postoje místních obyvatel k návštěvníkům a k rozvoji cestovního ruchu jsou považovány jako kombinace euforie a apatie. Jak uvádí Nejdler (2011) tato fáze se začíná postupně zabývat propagací cestovního ruchu a také se v ní začíná více projevovat sezónnost. Rozvoj cestovního ruchu je již o něco organizovanější a začínají zde být větší požadavky na vývoj infrastruktury (Pásková, 2014). V této fázi se z návštěvníků alocentriků stávají mezocentricki.

Fáze rozvoje

Ve fázi rozvoje se počet návštěvníků zvyšuje velkou rychlostí. V hlavní sezóně mohou počty návštěvníků přesahovat i počet obyvatel v destinaci. Nastává zde masovost, diverzifikace nabídky a zvyšování nároků na služby a vybavení (Zelenka, Pásková, 2012). Destinace má již dobře rozvinuté zdrojové oblasti, a to především důraznou propagací cestovního ruchu. Na druhou stranu ale klesá kontrola místních obyvatel nad rozvojem. Jsou zde více rozvíjeny vnější subjekty především v ubytovacích kapacitách. Atraktivita cestovního ruchu jsou více propagovány a původní atraktivita jsou doplňovány o jiné uměle vytvořené atraktivita. Vyšším počtem návštěvníků se mění i vzhled destinace, s čímž nesouhlasí místní obyvatelé (Pásková, 2014). Tento rozvoj má ovšem nežádoucí dopady na ekonomické, fyzické, ekologické a socio-kulturní prostředí. V této fázi se mění typ návštěvníka z alocentrika na midcentrika. Podle Ryana (1991) se fáze rozvoje dělí na dvě etapy: raná etapa, která je vyznačená balíčky zájezdů od cestovních kanceláří, a pozdní etapa, kdy se cestovní kanceláře napojují na vnější prostředí.

Fáze konsolidace

V tuto chvíli se začíná zpomalovat růst počtu příjezdících návštěvníků a turistické atraktivita jsou již pro destinaci více než důležité (Zelenka 2012). Především jsou důležité pro zaměstnanost, a tedy i pro příjmy. Začínají zde vznikat velké hotelové řetězce nejen

v pohostinství, ale i v ubytovacích službách. Na úkor toho je zde malý počet místních provozoven s osobitou atmosférou. Velice intenzivní je zde marketing a propagace, který se snaží co nejvíce prodloužit návštěvnickou sezonu a rozšířit turistickou destinaci. V této fázi se již může hovořit o masivním cestovním ruchu. Turisté nenavštěvují destinaci z důvodu zájmu o místní kulturu, ale proto, protože je tato destinace cestovními kanceláři popisována jako „turistický ráj“ (Pásková, 2014). Jak píše Nejd (2011), v této fázi se již snižuje ziskovost destinace, a díky tomu nemají investoři zájem vkládat do této destinace peníze. Místní obyvatelé jsou stále více nespokojeni s turisty. Někteří turisté navíc přestávají tuto destinaci vyhledávat, neboť ji již považují za přelidněnou. A taková destinace jim není schopna poskytnout takové uspokojení, jaké by chtěli. V této fázi životního cyklu se návštěvníci dají klasifikovat jako kvazipsychocentrici.

Fáze stagnace

Tato předposlední fáze se pro destinaci stala velice důležitou. Díky průběhu této fáze je možné určit, jakou etapou poslední fáze bude destinace procházet. Zde již dochází k nasycení trhu a počty návštěvníků dosahují vrcholu. Délka pobytu a výše částek, které zde návštěvníci utrácí se začíná snižovat (Zelenka, 2012). I přesto, že má destinace velice vyspělou infrastrukturu, stává se v této fázi pro návštěvníky již nemoderní. Všechny podnikatelské subjekty cestovního ruchu spoléhají na stálou klientelu, ale ani v hlavní sezoně nejsou plně obsazeny ubytovací kapacity, což směřuje k vynaložení velkého úsilí udržet si alespoň tento standard. Přírodní atraktivita již nejsou primárně vyhledávány návštěvníky, ale jsou více navštěvovány uměle vytvořené atraktivita cestovního ruchu (Pásková, 2014). Autenticita destinace není již klíčovou motivací k její návštěvě a místní obyvatelé si již vytvářejí nepřátelství k takovýmto návštěvníkům.

Fáze poststagnace

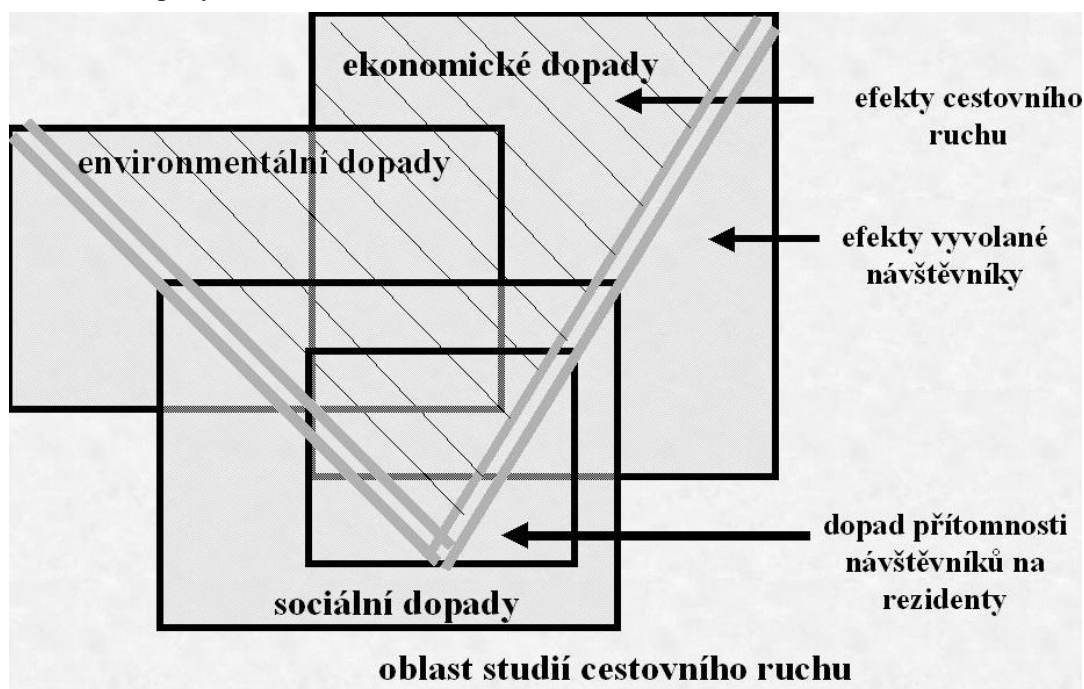
Jak uvádí Nejd (2011), v této fázi jsou velice důležité kompetence a disponibilní zdroje, které ukazují, zda je destinace schopna vrátit se na trh. Podle Zelenky (2012) má fáze poststagnace tři varianty, které jsou závislé na předchozím vývoji: nevratný pokles, stabilizace a omlazení. Pásková (2014) uvádí pět možností, jak může tato fáze proběhnout:

- Etapa úpadku – Tato etapa je dána velkým zhoršením životního prostředí a vyčerpáním zdrojů destinace. Tato etapa přichází také po válečných konfliktech nebo přírodních katastrofách.
- Etapa poklesu – Postupně se zmenšuje návštěvnost v destinaci díky překročení únosné kapacity území.
- Etapa stabilizace – Po vyrovnání s poklesem se v destinaci udržuje stejná úroveň návštěvnosti.
- Etapa adaptace – Díky menší modifikaci rozvoje cestovního ruchu a uzpůsobení únosné kapacity území je zde možnost menšího nárůstu návštěvnosti.
- Etapa omlazení – To je výsledek destinačního managementu, který změnil image destinace, používá nové technologie, inovace aj. (Zelenka, Pásková, 2002) Díky této etapě může začít další cyklus destinace.

3.3 Dopady cestovního ruchu

Jak uvádí Kostková (2013) cestovní ruch se v posledních letech stále zvyšuje. Ne vždy je to ale pro určitou destinaci dobré. Je samozřejmostí, že nadměrná návštěvnost v určitých destinacích může přinášet poškození tamní přírody, nebo abnormální používání neobnovitelných zdrojů. Podle Páskové (2014) se dopady cestovního ruchu mohou klasifikovat dle jejich působnosti na globální, národní, regionální a lokální. Z časového hlediska se dělí na krátkodobou a dlouhodobou působnost a podle charakteru na dočasné a trvalé. Dle Kostkové (2013) se v určitých oblastech, ve kterých je cestovní ruch již velice rozšířen, může místní obyvatelstvo dostávat do konfliktních situací s turisty. Je to způsobeno především jinou kulturou, výchovou nebo mentalitou příjíždějících turistů. Pro účely bakalářské práce se autorka zmiňuje pouze o lokálních dopadech cestovního ruchu.

Obrázek 2: Dopady cestovního ruchu



Zdroj: Pásková 2014

3.3.1 Dopady cestovního ruchu na environmentální prostředí

Do přírodního prostředí se řadí turistické znečištění, emise, eroze, zavlečení nepůvodních druhů a poškozování přírodních hodnot a biodiverzity. Podle Galvasové a kol. (2008) může nastat situace, při které počet návštěvníků převyší míru únosnosti a environmentální prostředí již nebude mít schopnost se s tím vypořádat. To může vést až ke zničení dané destinace. Nejvíce se v této části projevují dopady, které způsobuje nadměrné využívání přírodních zdrojů, znečišťování přírodního prostředí nebo fyzické znečišťování. Dopady cestovního ruchu na environmentální prostředí nemají vliv na Kutnou Horu, proto jsou v této kapitole zmíněny jen okrajově.

Podle Páskové (2014) je turistickým znečištěním označen souhrn dopadů změn vyvolaných ve značné míře cestovním ruchem v přírodních složkách životního prostředí.

Cestovní ruch se stal zdrojem přímých emisí, které způsobuje především letecká a silniční doprava, noční lyžování a provoz zábavních parků. Další původce dopadů cestovního ruchu je eroze. Cestovní ruch tomuto přispívá díky rozšiřování a prohlubování cest a prošlapávání nových cest v blízkosti památek. Poslední, co má vliv na environmentální prostředí je poškozování přírodních hodnot a biodiverzity. Tento dopad způsobují

především návštěvníci, kteří dělají vrypy nebo grafity do skalních a jiných přírodních útvarů. Dále také ti návštěvníci, kteří poškozují nebo sbírají vzácné rostlinné či živočišné druhy, nerosty, zkameněliny a horniny.

3.3.2 Dopady na socio-kulturní prostředí

Nejen na enviromentální prostředí působí cestovní ruch. Působí také na socio-kulturní prostředí, kdy ovlivňuje chování obyvatel a jejich způsob života. Díky těmto dopadům probíhají změny v oblasti psychologické, sociální, kulturní, ekonomické, urbanistické a projevují se materiálně a nehmotně. Dopady na socio-kulturní prostředí jsou subjektivní, latentní a často jsou spojovány s globálními vlivy (Pásková, 2014). Jak uvádí Galvasová a kol. (2008) se tyto dopady neprojevují tak zřetelně, jsou špatně identifikovatelné. Stejně tak nejsou moc medializované a nejsou často zkoumané. Pro destinaci Kutná Hora jsou typické jen některé dopady na socio-kulturní prostředí.

Vyskytuje se zde pojem **marginalizace**, což se dá definovat jako přirozený proces, při kterém jsou vytlačovány původní obyvatelé z míst, která jsou v danou chvíli významná pro cestovní ruch. V sociálních efektech se hovoří ještě o **turistické iritaci** (Pásková, Zelenka, 2002), což je vývoj vztahů mezi cestovním ruchem a místním obyvatelstvem. Autorka se díky pozorování domnívá, že vztahy mezi obyvatelstvem a turisty jsou pozitivní, čemuž odpovídají tomu také odpovědi z dotazníkového šetření.

Do socio-ekonomického prostředí patří také kulturní efekty. V této části se hovoří o **kulturaci**, ve které se mění kultura a společnost díky dlouhodobému a opakovanému styku s jinými kulturami. Pásková (2014) v této souvislosti uvádí také pojem **inscenizace**, hraná původnost, vznikající původnost. Tyto pojmy značí předvádění tradic a obyčejů podle zažitých představ návštěvníků k dané kultuře. Tím se v destinaci utvářejí dva rozdílné světy: ten, který je tvořen uměle pro návštěvníky, a reálný pro tuto kulturu. Tuto skutečnost je v Kutné Hoře možné vidět při městských slavnostech stříbření aj. Posledním procesem je **turistifikace**. V této chvíli se pomalu začínají vytlačovat základní funkce destinace. Je to celkový dopad cestovního ruchu na prostředí destinace. Při přeměně z původní funkce na turistickou funkci se upřednostňuje potřeba návštěvníka před potřebou obyvatel.

3.4 Typologie návštěvníka

Podle Zelenky (2012: 372) je návštěvník definován jako: „Jakákoliv osoba, která cestuje do jiného místa, než je místo jejího běžného pobytu na dobu nepřevyšující 12 po sobě jdoucích měsíců.“

Návštěvníka je možné rozdělit na jednodenního návštěvníka (výletník) a turistu. Jednodenní návštěvník nebo také výletník je účastník cestovního ruchu, který se v daném místě zdrží pouze jeden den bez přespání. Turista naopak v dané destinaci stráví minimálně jednu noc a maximálně jeden rok. Zvláštním typem návštěvníka je pak tzv. tranzitní návštěvník. Tento návštěvník se může vyskytovat jako jednodenní nebo jako turista. Jde o návštěvníka, který cestuje do jiné destinace a po cestě se zastaví v dané lokalitě. Může se sem zařadit také letecký transfer.

Kromě těchto tří kategorií návštěvníků se dá návštěvník rozdělit ještě na rezidenta a nerezidenta. Rezident neboli domácí návštěvník má stejnou zemi pobytu jako zemi, kterou navštěvuje. Nerezident či zahraniční návštěvník navštěvuje určitou zemi, ale jeho bydliště je v jiné zemi. (online) Toto je obecná typologie návštěvníka, pro účely bakalářské práce však pracujeme zejména s následujícím rozdělením:

Pásková (2014) dělí návštěvníka dvěma způsoby. První skupinu rozdělil Plog na alocentrika, návštěvníka s mezocentrickými rysy, midcentrika a kvazipsychocentrika. Druhá skupina je rozdělena podle Cohena na objevitele, institucionalizovaného návštěvníka a organizovaného masového návštěvníka.

Hesková (2006) návštěvníky rozděluje však jinak – dělí je na objevitele, elitní turisty, neobvyklé turisty, individuální turisty, masové turisty a charterové turisty.

Alocentrik nebo také objevitel je návštěvník, který zná nebo se snaží dobře poznat jazyk a místní kulturu. (Pásková, 2014) Podle Heskové (2006) tyto turisté nechtějí používat letadlo, a tak jejich cesta trvá obvykle několik dní. Nevyskytují se ve velkém počtu, proto jsou řazeny do první fáze životního cyklu destinace. Pásková (2014) také uvádí, že podle Doxeyho iritačního indexu se může postoj obyvatel k návštěvníkům a rozvoji cestovního ruchu brát jako euforie. Podle Heskové (2006), se elitní turisté zdržují v místě pobytu delší dobu, než masový turisté a jejich cílem jsou místa po celém světě. Tito turisté

vyhledávají především místa, kde není tolik turistů a nevyžadují vysoký standard služeb. Neobvyklí turisté, jak uvádí Hesková (2006) mají zájem o primitivní kultury, ale při svých cestách využívají výhody, které nabízí místní obyvatelstvo. Individuální turisté cestují sami nebo v menších skupinách. Tito turisté chtějí vysoký standard služeb a využívají všech výhod moderního světa za což jsou ochotni si připlatit. Hesková (2006) uvádí, že masoví turisté jsou obyvatelé se středními příjmy. Jejich očekávání jsou taková, aby zaměstnanci v hotelích splnili vše, za co si zaplatí. Poslední skupina, kterou Hesková (2006) zmiňuje, jsou charteroví turisté. Typický je pro ně téměř žádný zájem o kulturu a místní obyvatelstvo. Služby, které na svém krátkém pobytu požadují, jsou spojené především s hotelem.

4 Praktická část

4.1 Historie Kutné Hory

Obrázek 3: Pohled na novodobou Kutnou Horu



Zdroj: youtube.com

Kutná Hora se nachází ve Středočeském kraji 14 km od Kolína. Toto město má asi 20 000 obyvatel. Kutná Hora se mohla v dobách své největší slávy rovnat na stejnou úroveň jako Praha. Toto město je často označováno jako pokladnice a klenot české země. Jak je uvedeno na oficiálních webových stránkách města Kutná Hora (2008), bylo v roce 1995 historické jádro s chrámem sv. Barbory a katedrálou Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci zapsáno na seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO.

4.1.1 Počátky města Kutná Hora

Podle Jelínka (1990:9) sahají první zmínky již do roku 5 000 před naším letopočtem. Dokládají to sídliště prvních zemědělců, kteří se usadili na území dnešních Bylan u Kutné Hory. V 10. století bylo na území dnešního Malína sídlo Slavníkovců, kteří pravděpodobně již od roku 985 razili stříbrné mince (denáry). O tom vypovídá skutečnost, že na rubu mince se nachází nápis „Malin civitas“ a na druhé straně mince je vyraženo jméno jejich vydavatele, tedy „Sobeslaus“.

Kutná Hora původně vznikla jako sídliště pro horníky. Asi první zmínka o Kutné Hoře pochází z roku 1276, kdy byl proveden zápis o vystavění vsi Bylany. Začátek těžby stříbra byl směřován hlavně do severozápadní části dnešního města (Štroblová, 2000:41). Díky začátku těžby se do města začali sjíždět noví obyvatelé. Atmosféra v této době by se mohla přirovnat k atmosféře v Americe v době zlaté horečky. Ve 13. století se z těchto osad utvořilo jedno město a král Václav vydal na podporu rozvoje města tzv. hornické právo, které pojednává o úředních osobách při těžbě a o jiných právních předpisech (Jelínek 1990:16).

Do stejného století se řadí i mincovní reforma, díky které se lépe rozvíjela výroba a obchod a také se díky ní upevnilo postavení Českého království ve světě. Štroblová (2000:45) uvádí, že ve stejné době jako byl vydán zákoník byla založena i centrální mincovna se sídlem ve Vlašském dvoře. Zde se začala z kovu, který byl přímo na místě k dispozici, razit nová měna, tzv. české groše. Na konci 13. století byla Kutná Hora již brána za plnoprávné město, ale přesnou dobu vzniku nelze určit, protože nebyla založena žádným právním aktem.

V roce 1409 byl ve Vlašském dvoře sepsán Václavem IV. Dekret kutnohorský, který změnil zastoupení národů ve všech orgánech na Karlových vysokých učeních. (Jelínek 1990:23)

4.1.2 Kutná Hora v době husitských válek

Začátek 15. století začal projevy revoluce, která postihla celou středověkou společnost. Podle Štroblové (2000:60) byly dvě velké události, které rozpoutaly husitské války, a to:

v roce 1412 vypálení městečka Malín při luskobraní a druhou událostí se stala vražda výběřčího daní Racka Kobylly v roce 1416, který údajně patřil k Husovým přívržencům.

Po pražské defenestraci se císař Zikmund usídlil i se svým vojskem v Kutné Hoře a proměnil ji na královské sídlo. V tomto období byla Kutná Hora hned po Praze druhým nejvýznamnějším městem na našem území. V květnu roku 1420 zde proběhlo jednání s posly z pražských měst, aby vyslovili své požadavky a požádali o prominutí provinění proti královskému majestátu. (Štroblová, 2000:61) V roce 1421, jak píše Jelínek (1990:34), se pražská vojska v čele s Janem Želivským pokusila vniknout na území Kutné Hory. Při svém postupu vypálila sedlecký klášter a posunula se až k branám města.

4.1.3 Kutná Hora v 15. a 16. století

Po husitských válkách se město stává opět významným místem. Podle Jelínka (1990:38) byl v roce 1448 v Kutné Hoře zvolen Jiří z Poděbrad, nový král Českých zemí, jako zemský správce. Za jeho vlády byla učiněna důležitá rozhodnutí, která byla ku prospěchu Kutné Hoře. Potvrdil obyvatelům města práva, která jim udělili jiní králové a odsouhlasil městský znak, který Kutná Hora získala od Václava IV. Stejně tak důležité bylo pro město zbavení se podřadnosti Jihlavskému soudu. Kapavíková (1985) také uvádí, že Jiří z Poděbrad zavedl novou mincovní reformu, která se zasloužila za upevnění poměrů mezi měnami.

Po smrti Jiřího na trůn nastoupil Vladislav Jagellonský. Období jeho vlády se považuje podle Jelínka (1990:41) za období vrcholu ve stavebnictví. Dolování bylo tak úspěšné, že mohla proběhnout přestavba pražského hradu a rekonstrukce Karlštejna. Vladislav v Kutné Hoře pobýval velice často a je známo, že měl místní horníky ve velké oblibě. V této době přišli do Čech i mnozí zahraniční umělci, kteří po sobě zanechali památky jak v Kutné Hoře, tak v Praze. Toto období přineslo do Kutné Hory památky jako jsou Kamenný dům nebo dům Sankturinovský. Za vlády Jagellonců se ve městě nacházelo okolo 600 domů. Jelínek (1990:41) také uvádí, že zde působil zde významný umělec Matěj Rejsek, který se zasloužil o stavbu Kamenné kašny, která měla ve své době funkci městského vodovodu. Pokračovala také výstavba chrámu sv. Barbory. Díky rychlému zvelebení Kutné Hory se město mohlo rovnat Praze.

4.1.4 Třicetiletá válka a pobělohorské období

Po bitvě na Bílé Hoře začal ve městě úpadek na všech stranách. Město ztratilo svoji slávu a významnost. Podle Jelínka (1990:65) z města odchází nejen obyvatelé, ale také kališniční kněží. V roce 1626 se ve městě začínají usídlvat Jezuité, kteří začali stavět barokní stavby. Velkou dominantou je Jezuitská kolej postavená v blízkosti chrámu sv. Barbory, kterou pod svou vládou také přeměnili. V průběhu 17. a 18. století se město stávalo spíše barokním.

Ke konci 18. století začínají středověké památky chátrat a město je tak v naprostém úpadku. Jelínek (1990:66) uvádí, že vše bylo završeno velkým požárem v roce 1770, při kterém shořel celý střed města. Co neshořelo v tomto roce, shořelo v roce 1823. Město nabídlo poškozeným finanční pomoc na obnovu, ale tím již ztratilo své původní kouzlo. V tomto období byla Kutná Hora již město bez průmyslu.

4.1.5 Období mezi válkami

V tomto období není již rozvoj Kutné Hory tak výrazný. Díky vzniku první republiky se Kutná Hora stává okresním městem. To, co se v této době staví, má vliv na charakter částí města. Bylo to ovlivňováno především místními podnikateli a staviteli (2008). Významnou stavbou tohoto období je Tylovo divadlo z roku 1933. Znovu se zde rozvíjí také průmysl, ovšem tentokrát je to pouze lehký průmysl. Jelínek (1990:85) uvádí například tyto průmyslové závody: tabáková továrna v Sedlci, čokoládovna „Koukol a Michera“, strojírna Aupěka, továrna na obuv, na nábytek, městský pivovar a elektrárna. Ve dvacátých letech se začíná budovat předměstí Kutné Hory.

4.1.6 Moderní Kutná Hora

Jelínek (1990:92) uvádí, že rok 1948 se stal významným pro vývoj Kutné Hory. Z klidného města se opět stává průmyslové město. Budovaly se zde bytové jednotky a v roce 1950 se ke Kutné Hoře přičleňuje Kaňk a Sedlec. Ve městě se nachází stále se zvyšující počet průmyslových podniků. Jsou založeny Rudné doly Kaňk, ze kterých jsou znovu získávány potřebné suroviny pro hospodářství. Podle Jelínka (1990:93,94) vznikají také sídliště a řadové zástavby na okraji města. Buduje se zde dopravní infrastruktura a probíhají úpravy veřejných sportovišť a dalších míst. V roce 1961 se ke

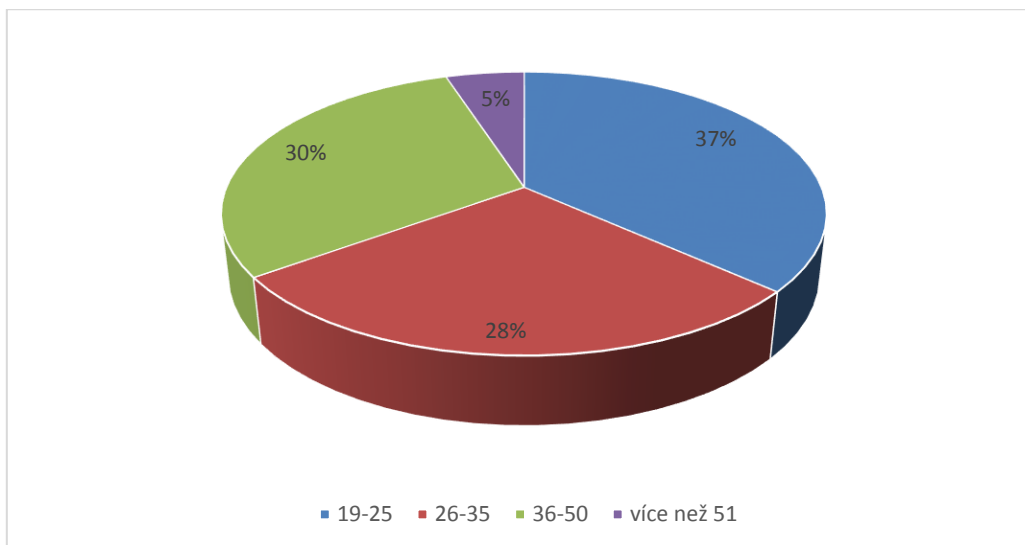
Kutné Hoře přidávají části Malín, Poličany a Neškaredice. Samozřejmě bylo v této době založeno mnoho podniků a opraveno mnoho míst, kterým se autorka věnuje v kapitole životního cyklu Kutné Hory.

4.2 Dotazníkové šetření

Vlastní výzkum byl proveden pomocí dotazníkového šetření mezi obyvateli Kutné Hory a jejího nejbližšího okolí. Probíhal v období zimy 2016. Dotazníky byly rozšířeny mezi respondenty pomocí internetové stránky www.surveymonkey.com a dále záměrně distribuovány přes Facebook a emaily. Dotazníkového šetření se zúčastnilo 81 respondentů, z čehož bylo 63 žen a 18 mužů. Pro zpracování do bakalářské práce je využito pouze 60 vyplněných dotazníků. Zbýlých 21 není využito, protože respondenti byli mladší 18 let nebo v dané destinaci nežijí nebo zde žijí pouze 5 let. Autorka se domnívá, že odpovědi od těchto respondentů nemají takovou vypovídací schopnost jako od ostatních. Po vyřazení některých dotazníků je 50 žen a 10 mužů. Procentuálně dotazník vyplnilo 17% mužů a 83% žen.

Pro získání co největšího věkového rozpětí byly dotazníky rozšířeny přes různé stránky. Nejvíce distribuované byly dotazníky přes Facebook, a to na stránkách města Kutná Hora, městské knihovny v Kutné Hoře, stránky Hotelové školy v Poděbradech a přes přátele autorky, kteří pochází z této destinace. Z celkového počtu bylo 22 respondentů ve věku 19-25 let, dále odpovědělo 17 respondentů věkové kategorie 26-35 let, 18 respondentů ve věkovém rozmezí 36-50 let a pouze 3, kterým bylo více než 51 let. Je tedy zřejmé, že největší zastoupení mají lidé ve věku 19-25 let. Tato skutečnost ukazuje, že skupina ve věku 19-25 se nejvíce nachází na sociální síti Facebook.

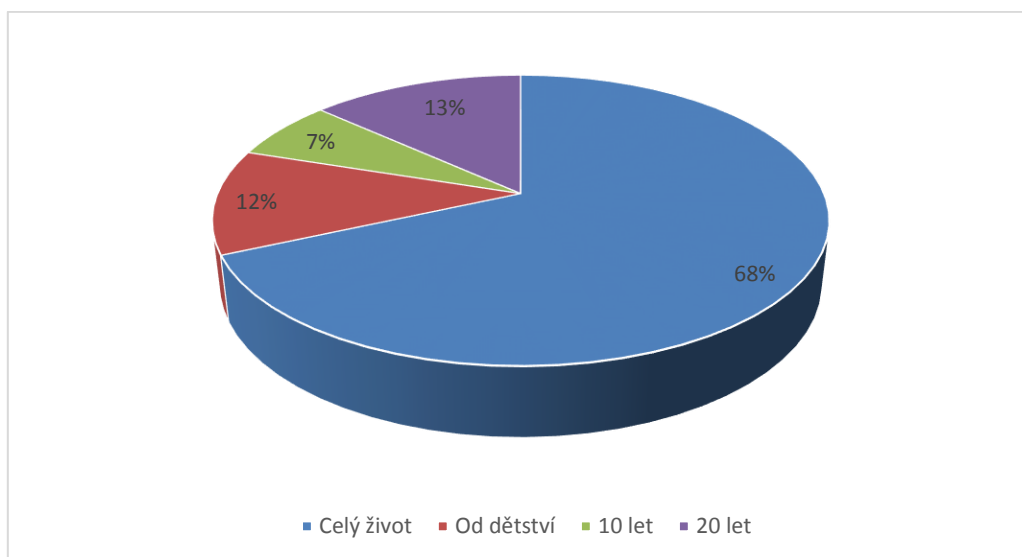
Graf 1: Věková kategorie



Zdroj: Vlastní zpracování

Aby měly dotazníky nějakou vypovídací schopnost, musela autorka zjistit, zda oslovení respondenti žijí v Kutné Hoře a jejím okolí, popřípadě jak dlouho zde žijí. 41 dotazovaných odpovědělo, že v Kutné Hoře nebo nejbližším okolí žije celý život. Odpověď, že se do této destinace nastěhovali, když byli malí, zvolilo 7 respondentů. Pouze 4 respondenti odpověděli, že zde žijí 10 let a 8 respondentů odpovědělo že v této destinaci žije 20 let.

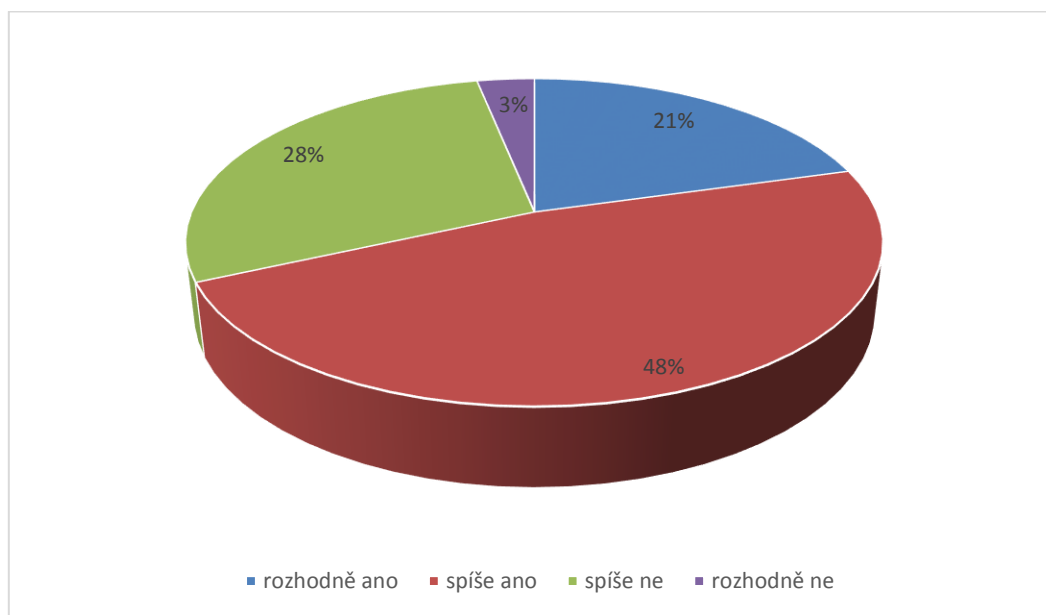
Graf 2: Jak dlouho žijete v Kutné Hoře a jejím okolí



Zdroj: Vlastní zpracování

Z dalšího grafu je jasné, že polovina oslovených (30 respondentů) se domnívá, že se v Kutné Hoře nachází více turistů. Pouze 2 respondenti si myslí, že zde rozhodně není mnoho turistů. Na druhou stranu jsou odpovědi rozhodně ano a spíše ne v poměru 13:15.

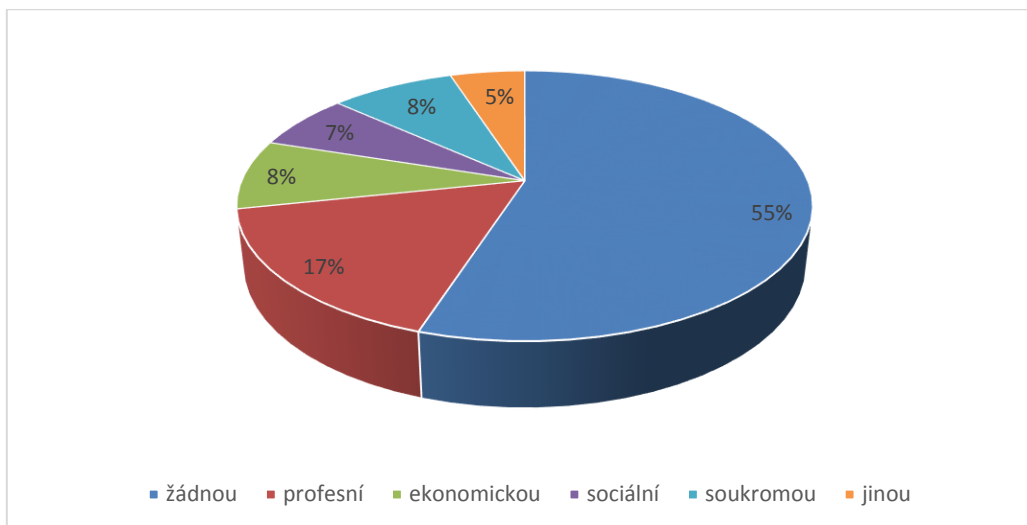
Graf 3: Máte pocit, že je v Kutné Hoře mnoho turistů



Zdroj: Vlastní zpracování

I přes to, že si většina myslí, že je zde přespříliš turistů, na otázku, kterou stránku života Vám turisté ovlivňují, uvedla více než polovina respondentů že žádnou. Deseti respondentům ovlivňuje profesní stránku života, odpovědi ekonomickou a soukromou stránku života uvedlo shodně 5 dotazovaných. 4 respondenti mají pocit, že jim turisté ovlivňují sociální stránku a pouze 3 uvedli jinou. Jeden respondent v odpovědi jiná uvedl, že mu turisté ovlivňují dopravní stránku a další respondent má pocit ovlivnění všemi uvedenými způsoby.

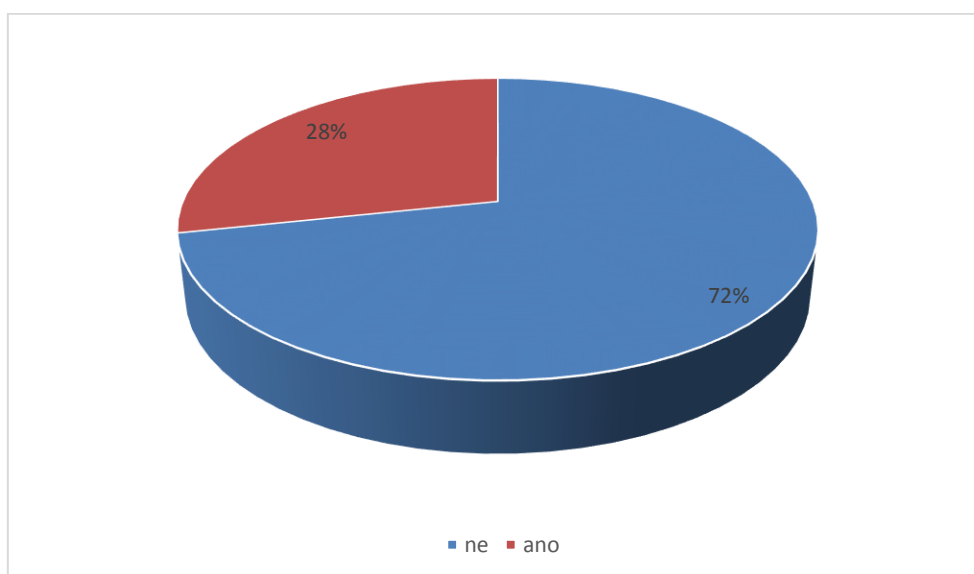
Graf 4: Kterou stránku života Vám turisté ovlivňují?



Zdroj: Vlastní zpracování

Na grafu č. 5 je jasně poznat, že pro 2/3 oslovených nemají turisté ekonomický přínos. Zbylých 17 respondentů odpovědělo ano a blíže specifikovalo, jaký ekonomický přínos pro ně turisté mají. Někteří pracují ve službách cestovního ruchu (IC, taxislužba, obchody aj.), tudíž jsou turisté jejich zdrojem příjmů. Někteří tuto otázku nevztáhli přímo na svou osobu, ale na město samotné. Město a stejně tak místní podnikatelé podle některých vydělávají převážně z turistického ruchu. Díky turismu jsou finance na opravu města a na zlepšení služeb

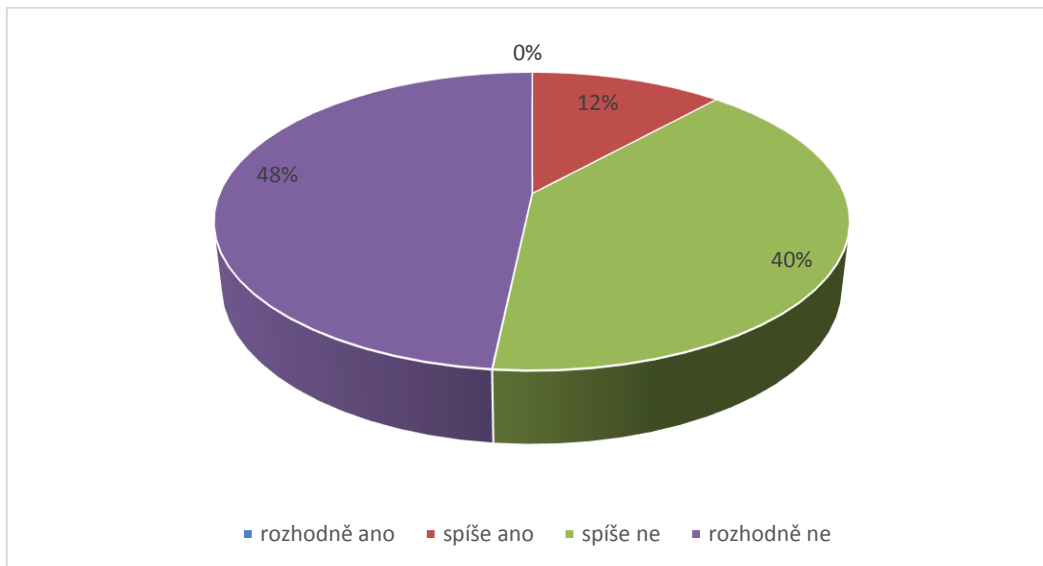
Graf 5: Mají pro Vás turisté ekonomický přínos?



Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č.6 jasně ukazuje názor obyvatel na možnost narušení atmosféry města díky turistům. Pouze 7 dotazovaných pocit, že je atmosféra města narušovaná. Zbýlých 53 odpovědělo spíše ne nebo rozhodně ne.

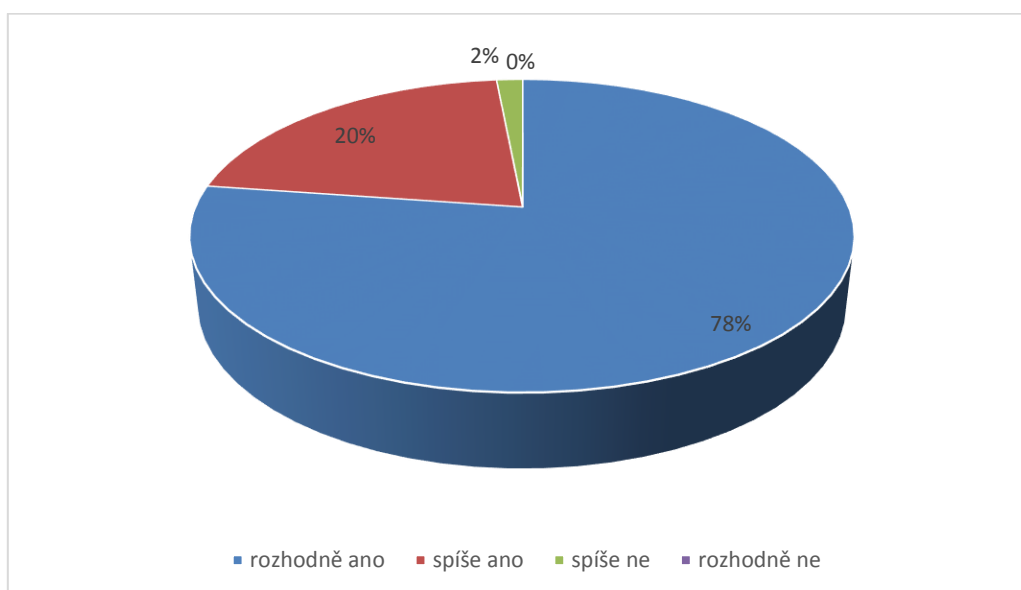
Graf 6: Máte pocit, že turisté narušují atmosféru města?



Zdroj: Vlastní zpracování

V otázce č. 8 autorka zjišťovala, zda jsou respondenti ochotní pomoci turistovi, pokud potřebuje. Naprostá většina, tj. 59 respondentů, je ochotná pomoci. Tato skutečnost ukazuje, že jsou obyvatelé vstřícní.

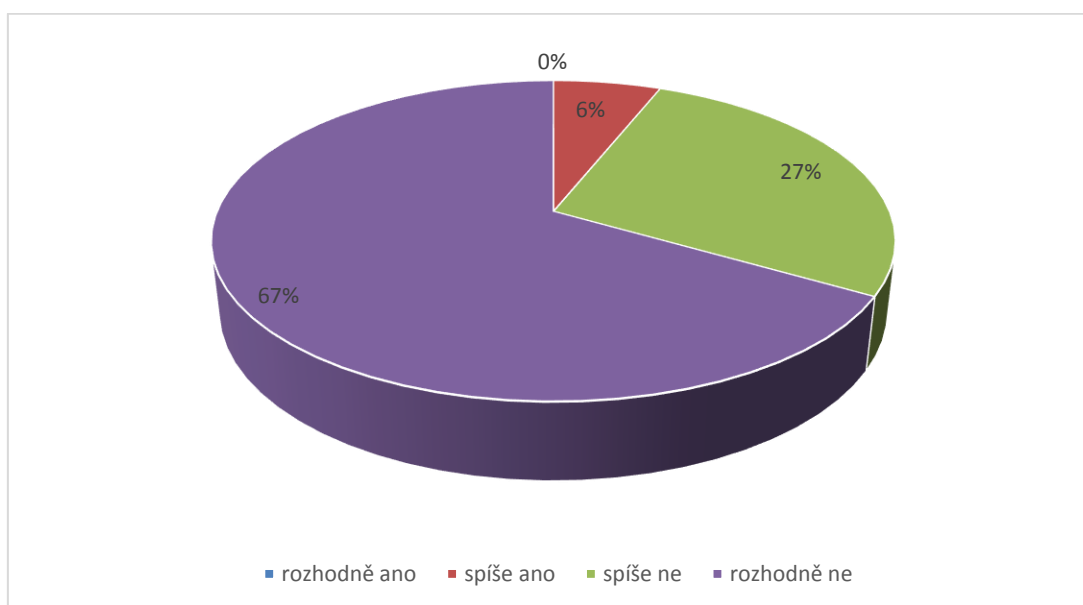
Graf 7: Jste ochotný/á pomoci turistovi, pokud potřebuje?



Zdroj: Vlastní zpracování

Někteří obyvatelé by mohli mít pocit, že by se v Kutné Hoře mohlo žít lépe, kdyby sem nejezdili turisté. Proto se na to autorka zeptala v následující otázce, kterou ukazuje graf č. 8. I zde se respondenti většinou shodli, že bez turistů by jim lépe nebylo. Celkem 56 respondentů odpovědělo spíše nebo rozhodně ne. Pouze 4 si myslí opak.

Graf 8: Myslíte si, že by se v Kutné Hoře žilo lépe, kdyby tam nebyli turisté?

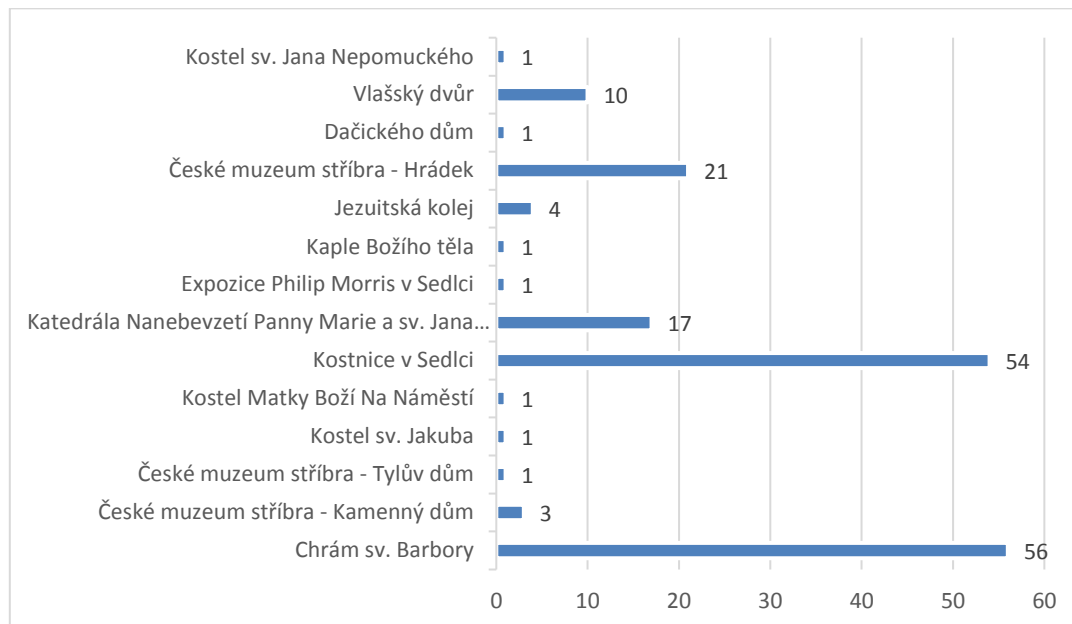


Zdroj: Vlastní zpracování

Jelikož je Kutná Hora se svými památkami zapsaná na seznamu UNESCO, je většině obyvatel naprosto jasné, které jsou nejvíce navštěvované. V této otázce bylo možné zaškrtnout více odpovědí. Nejvíce navštěvovanou památkou je pro obyvatele Kutné Hory Chrám sv. Barbory, který je na seznamu UNESCO. Další významnou památkou je Kostnice v Sedlci, kterou označilo 54 respondentů. Podle dotazovaných je také hojně navštěvované České muzeum stříbra – Hrádek, které vybralo 21 obyvatel. Méně navštěvovanou památkou je Katedrála Nanebevzetí Panny Marie a sv. Jana Křtitele v Sedlci, a to i přes to že je na seznamu UNESCO. 9 respondentů si myslí, že nejvíce navštěvovanou památkou je Vlašský dvůr. I když je Jezuitská kolej v blízkosti chrámu sv. Barbory, jen 4 respondenti si myslí, že je nejvíce navštěvovaná. Pouze 3 dotazovaní označili České muzeum stříbra – Kamenný dům jako nejvíce navštěvovanou památku. O památkách jako jsou České muzeum stříbra – Tylův dům, kostel sv. Jakuba, kostel Matky Boží na náměstí, expozice Philip Morris v Sedlci, kaple Božího těla, Dačického dům a

kostel sv. Jana Nepomuckého si to myslí vždy jen jeden respondent. Za účelem přehlednosti byl pro vyhodnocení této otázky užitý jiný druh grafu.

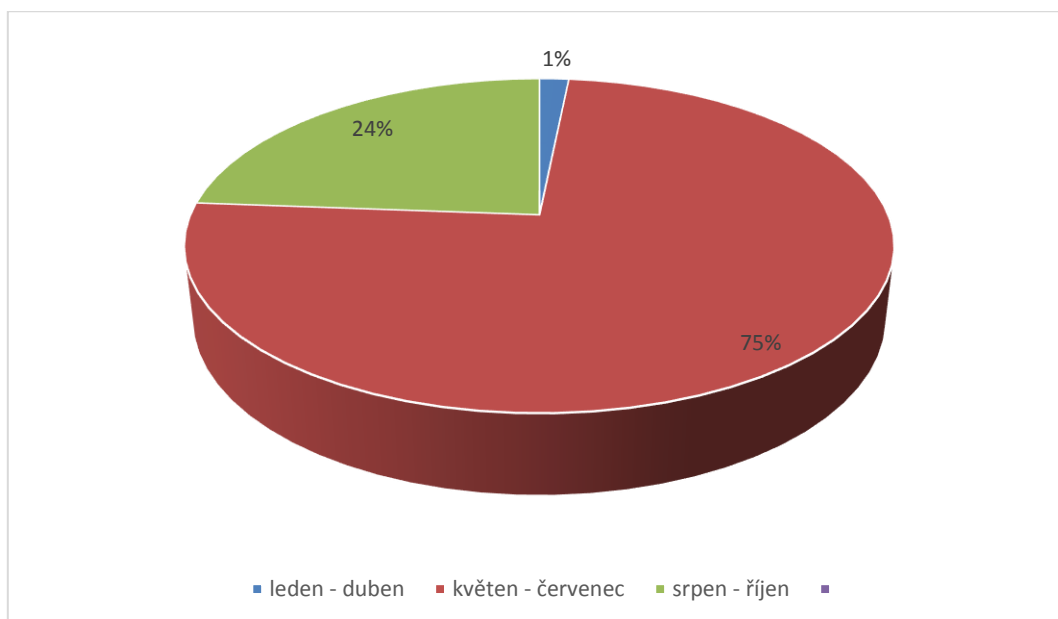
Graf 9: Která památka je podle Vás nejvíce navštěvovaná?



Zdroj: Vlastní zpracování

Z následujícího grafu vyplývá, že se většina respondentů, přesněji 47, domnívá, že hlavní sezona návštěvnosti Kutné Hory je v rozmezí měsíců květen – červenec. Časové rozmezí od srpna do října je pro 12 respondentů hlavní sezonou a pouze 1 dotazovaný se domnívá, že jsou to měsíce leden – duben.

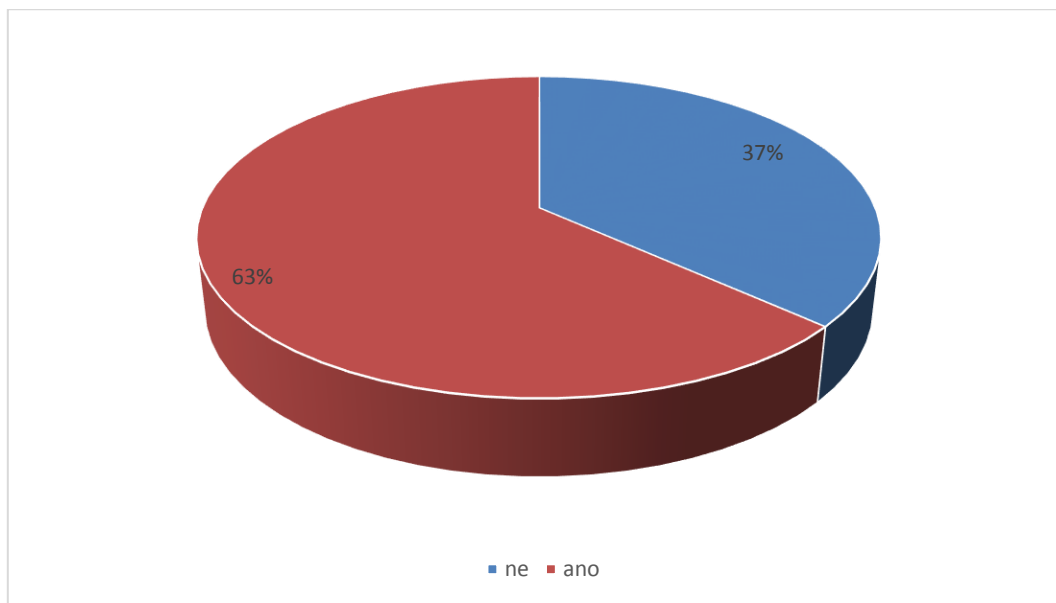
Graf 10: Ve kterém měsíci je město podle Vás nejvíce navštěvované turisty?



Zdroj: Vlastní zpracování

Obyvatelé Kutné Hory byli v dotazníkovém šetření tázáni, zda si myslí, že by se v Hoře mělo zlepšit něco v rámci turismu a pokud ano, tak co by to mělo být. V této otázce bylo 22 responzí záporných a 38 kladných. Mezi návrhy na zlepšení byly nejrůznější nápady respondentů. Nejvíce návrhů se týká dopravní dostupnosti a infrastruktury, přičemž by se podle respondentů mělo vytvořit více parkovacích míst v centru a u obou vlakových nádraží, stejně tak i častější autobusové spoje mezi Kutná Hora – Sedlec a centrem a zlepšit by se měla také vlaková dostupnost z Prahy, aby se nemuselo přestupovat v Kolíně. Někteří se domnívají, že je město pro turisty špatně značené, a tak by zde vylepšili turistické značení památek a některé popisky by měly být i v jiném jazyce. Velká skupina obyvatel si také myslí, že je zde málo ubytovacích kapacit, málo otevřených obchodů pro turisty a celkově malá infrastruktura, která by turisty lákala zůstat zde na více dní. Toto shledávají obyvatelé jako nejvíce problematické.

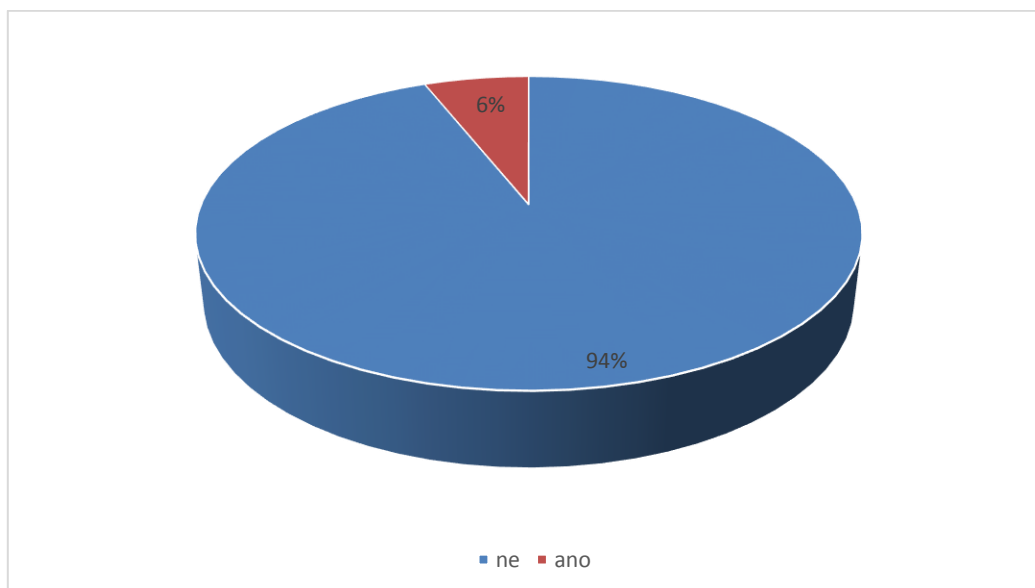
Graf 11: Myslíte si, že by se v Kutné Hoře mělo v rámci turismu něco vylepšit?



Zdroj Vlastní zpracování

Díky velké návštěvnosti města mohou být některé památky znehodnocovány. Proto se autorka zeptala respondentů, jaký na to mají názor. Překvapivě 56 dotazovaných odpovědělo záporně a zbývající čtyři respondenti mají pocit, že jsou některé památky znehodnocovány vandalismem a odpadky od turistů nebo mohou být znehodnocovány samotným pohybem lidí na těchto místech.

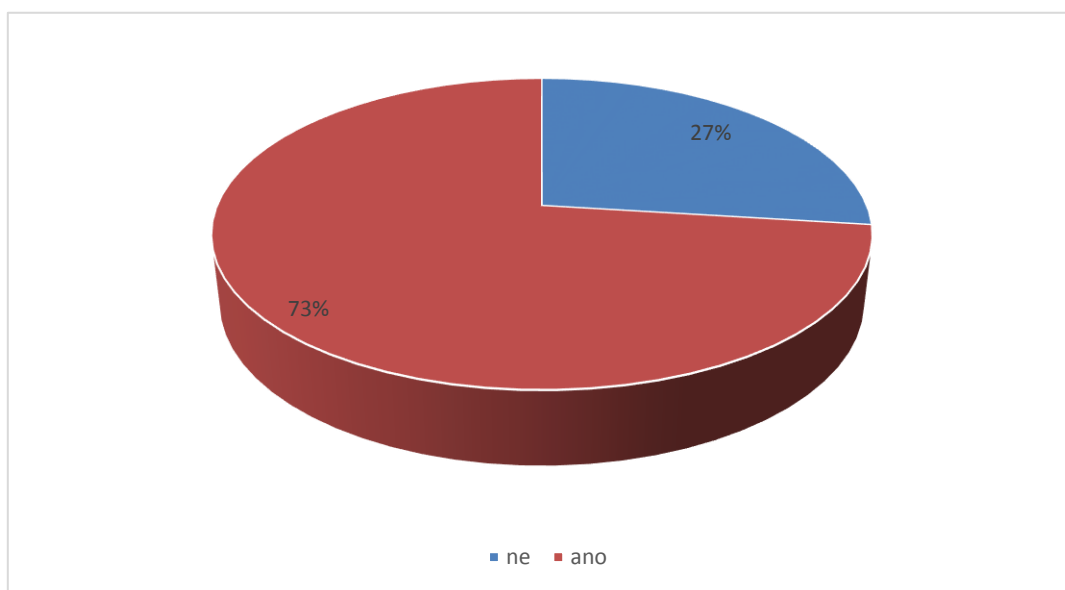
Graf 12: Myslíte si, že jsou některé památky díky turistům znehodnocovány?



Zdroj: Vlastní zpracování

I v Kutné Hoře se konají během roku různé kulturní akce. Poslední otázka na respondenty se tedy týkala toho, zda se těchto akcí účastní a pokud ano, tak jakých. Pouhých 17 respondentů se kulturního dění v Kutné Hoře nezúčastňuje a zbylých 43 pravidelně navštěvuje akce jako jsou Královské stříbření, Kutnohorské léto, Svatováclavské slavnosti, Svatomartinské slavnosti, Sedlecká pouť, GASK, rozsvěcení vánočního stromu, různé výstavy, trhy aj.

Graf 13: Navštěvujete v Kutné Hoře kulturní akce?



Zdroj: Vlastní zpracování

4.3 Životní cyklus Kutné Hory

4.3.1 Fáze objevení

Fáze objevení destinace Kutná Hora se nedá na základě historické analýzy přesně určit. Mohlo by se diskutovat o tom, zda do fáze objevení lze započítat již dobu cisterciáků. Již v této době na území Kutné Hory cestovali mniši. Důvodem byl, jak uvádí Jelínek (1990:14), nově postavený klášter, který stál poblíž hlavní cesty na Moravu. Klášter byl vyhledávaným poutním místem a byl tak velmi hojně navštěvován. Od 15. století zde pobývali králové a umělci. Například král Václav IV. a Vladislav Jagellonský zde trávili určitou dobu. Za dob krále Vladislava se do Čech přistěhovalo mnoho umělců, kteří po sobě zanechali v Kutné Hoře některé památky.

Dalším důležitým milníkem pro tuto fázi může být objevení ložisek stříbra. Díky tomu začaly do města proudit velké počty peněz chtivých obyvatel země. Podle Inquort (2002:25) se období objevení stříbra dá nazvat „sběhem ke Kutné“. Díky jejich příchodu, se zde začalo budovat město, jak je uvedeno v kapitole 4.1.1.

Autorka se tedy domnívá, že za skutečný počátek fáze objevení lze považovat období 19. století. V této době začali do města jezdit zcela neplánovaně návštěvníci, kteří chtěli poznat místní architekturu. Tyto návštěvníky lze označit jako první návštěvníky dané destinace. V roce 1842 pobýval v tomto městě Josef Mánes, který se účastnil v Kutné Hoře slavností na počest Petra Brandla (Jelínek, 1990:66). Petr Brandl byl český malíř, který byl jedním z předních představitelů vrcholného baroka. Bohužel většinu svých vydělaných peněz prohrál a nejednou se stalo, že byl zadlužen. Nakonec umírá jako chudák v Kutné Hoře (wikipedia.org).

Také bylo na tomto území mnoho hostinců, které sloužily na přenocování cestovatelů. Mezi lety 1848 až 1914 se v Kutné Hoře objevuje několik kaváren, vináren a hotelů. (Štroblová,2000:195) Bohužel z dostupných materiálů autorka neměla více informací o hotelích a restauracích v této době. Návštěvníci v této době navštěvovali město zcela neorganizovaně z různých důvodů.

Jak uvádí Štroblová (2000:196), velký význam pro město měla výstavba železnice. Původně se Kutné Hoře vyhnula, ale majitel zdejšího cukrovaru se přičinil k tomu, aby byla prodloužena až do Kutné Hory. Díky výstavbě železnice bylo návštěvníkům umožněno navštívit Kutnou Horu bez větších problémů. Ve stejném období město vynakládalo finance na výstavbu základní infrastruktury.

Jelínek (1990:71) uvádí, že zde působil ochotnický spolek Tyl, který každoročně pořádal divadelní festival pro veřejnost. Tyto návštěvníky lze také zařadit mezi první, kteří Kutnou Horu navštěvovali.

V tuto chvíli jsou návštěvníci zcela neorganizováni a Kutnou Horu navštěvují zcela individuálně, neprojevuje se zde žádná pravidelnost v návštěvách. Jak je uvedeno v kapitole 3.2.1, tyto návštěvníci jsou označováni za alocentriky.

4.3.2 Fáze vtažení

Kapitola 3.2.1. pojednává o fázích životního cyklu destinace a ve fázi vtažení zmiňuje Pásková (2014), že počty návštěvníků pomalu narůstají a s nimi narůstají i jejich požadavky. Díky tomu se mohou místní obyvatelé realizovat v cestovním ruchu.

Co se cestovního ruchu týče, nejdříve se o něj staral Klub českých turistů. Tento klub byl v Kutné Hoře založen roku 1893. Rok 1900 byl rokem, ve kterém začali členové klubu českých turistů značit turistické trasy v okolí. První turisticky značenou trasou pro pěší byla cesta z Kutné Hory do Roztěže. V roce 1906 začal klub českých turistů uvažovat o výstavbě rozhledny na vrcholu Kaňku. Ve stejném roce postavil na železniční stanici učitel chlapecké školy Alois Horáček informační tabuli se všemi výletními místy kolem Kutné Hory (SOKA Kutná Hora). Tento rok nechal ještě Klub českých turistů vytvořit reklamní plakát Kutné Hory a jejich památek v nákladu cca 1 000 ks. Následně byly tyto plakáty rozmístěny po hlavních železničních tratích v severní Evropě. Znamenalo to zvýšenou návštěvnost cizinců, především ve Vlašském Dvoře a chrámu sv. Barbory. Kutnou Horu v tomto roce navštívil klub turistů z Mnichova Hradiště a Prahy. V roce 1910 se vyznačila další významná turistická trasa, a to z Malešovského nádraží přes Sion do Roztěže (SOKA Kutná Hora).

Autorka bohužel v dostupných pramenech nenalezla přesný rok založení prvního hotelu v Kutné Hoře, ale z dostupných materiálů bylo zjištěno, že již na počátku 20. století byla pořádána různá společenská setkání v hotelích Zlatá Husa a Černý kůň. Hotel Černý kůň se nacházel na Kollárově třídě kousek od náměstí, disponoval 40 pokoji, kavárnou, restaurací, vinárnou a zahradou. Pro návštěvníky byla k dispozici také autogarage nebo možnost zapůjčení povozů přímo v domě. Mohou se tedy považovat za jedny z prvních hotelů, co byly postaveny na území Kutné Hory (Leminger, 1923).

Jak uvádí Inquort (2002:37), po 1. světové válce nebyla Kutná Hora hospodářsky rozvinuta. Díky této skutečnosti si zachovala svůj historický půvab a velice brzy se stala oblíbeným místem pro turisty. Vedení města si tuto skutečnost uvědomovalo, proto se do obnovy památek a rozvoje cestovního ruchu vkládala větší finanční podpora. Kutná Hora byla v této době sice oblíbená mezi návštěvníky, ale pro obyvatele nebyla nijak zajímavá, neboť zde bylo málo pracovních příležitostí.

Kutná Hora věnovala velké úsilí obnově památek a podle Štroblové (2000:228) v roce 1923 vydala průvodce všech kutnohorských památek, který byl psaný ve čtyřech jazycích (polsky, anglicky, francouzsky a německy). Tato publikace byla směřována především na cizince a pět let po vydání se začal vytvářet propagační film. V české verzi je průvodce sestaven spíše z reklamních sdělení místních podnikatelů. V této publikaci je doporučený nově zřízený hotel Pošta, který nabízel nejen ubytování ale také stravu a společenskou zábavu. Jsou zde i doporučení na restaurace a cukrárny v Kutné Hoře, příkladem může být Barešova restaurace v Kotoru nebo restaurace U Kuberů. Je zde popsána nejlepší turistická trasa, aby návštěvníci mohli navštívit co nejvíce památek a pro úplnou přehlednost je zde vložen také orientační plán města, ve kterém jsou zvýrazněny všechny pamětihodnosti a také je vyznačena již zmíněná turistická cesta městem (Leminger, 1923).

Obrázek 4: Orientační plán města Kutná Hora z roku 1923



Zdroj: Leminger (1923)

Jelínek (1990:86) uvádí, že v době první republiky se začala v Kutné Hoře rozvíjet autobusová doprava. Místní dopravce Dolejší zahájil v roce 1928 svou činnost a zajistil tak pravidelnou autobusovou dopravu na tratích Kutná Hora – Záboří nad Labem a Kutná Hora – Suchdol. Později se autobusová doprava ještě rozšířila na další pravidelné linky. Leminger (1923) uvádí, že již v této době, je v Kutné Hoře zřízen biograf U modrého kříže, který promítá filmy každý den od 8 hodin večer a v neděli a ve svátek promítá i tři představení za den.

Od 30. let se o cestovní ruch starala Městská cizinecká kancelář, která kromě propagace města zajišťuje ještě průvodcovskou činnost. Vyšší návštěvnost obstaraly také výstavy spojené s výročním kutnohorských organizací. Nejdůležitější výstavou se stala Krajinská hospodářská výstava, která se konala v roce 1928. Na tuto výstavu se dostavil také ministr zahraničí Eduard Beneš a dalších čtvrt milionů návštěvníků. Ve stejném roce byly provedeny i změny v dopravě. Byla rozšířena železniční stanice a na trať byly postaveny motorové vlaky. Ani automobilová doprava nezůstala pozadu. Na silnicích se již projíždějí automobily namísto drožek a kočárů. Vedle výše zmíněného autobusového dopravce Dolejšího se v Kutné Hoře představily ještě čtyři firmy, ale ty zajišťovaly nákladní dopravu (Štroblová, 2000:232).

Klub českých turistů zřídil v roce 1932 první noclehárnu. Jejimi prvními nocležníky byly děti ze Slavětína. V roce 1933 byla zhotovena kovová deska, která byla pověšena na zdi u chrámu sv. Barbory. Na této desce byly vyznačeny hlavní objekty města, které by mohly turisty zajímat (SOKA Kutná Hora).

Díky ne tak velkým možnostem cestování se zvedla na začátku druhé světové války návštěvnost památek v Kutné Hoře, ale postupem času se zakázaly hromadné zájezdy, a tudíž návštěvnost znovu o něco klesla. Rok 1940 přinesl zrušení Městské cizinecké komise a o cestovní ruch se začal znovu starat Klub českých turistů. (Štroblová, 2000:245)

Po válce se podle Štroblové (2000:256) založila ve Vlašském dvoře galerie Felixe Jeneweina, kde se konaly výstavy fotoamatérů. Plánovalo se také založení muzea Karla Havlíčka Borovského, které využilo Hrádek. Ve městě bylo po válce asi 46 hostinců. V té samé době se opravovaly kutnohorské památky jako je: kostel sv. Jakuba, kostel sv. Jana

Nepomuckého, morový sloup, barokní sochy před jezuitskou kolejí, kamenná kašna a některé sochy volně stojící po městě.

Jelínek (1990:92) uvádí, že po roce 1948 město začíná vyjednávat stavbu nového hotelu. Původně se usilovalo o stavbu na místě zrekonstruovaných domů na Havlíčkově náměstí, ale nakonec byl postaven na Palackém náměstí. V roce 1948 byly restaurace a hotely pod správou Komunálního podniku, a to až do roku 1953, kdy byla převzata národním podnikem Restaurací a jídelen, jak uvádí Štroblová (2000:280). Kolem roku 1955 vydal klub českých turistů nového turistického průvodce s názvem Kutná Hora a okolí. V tomto průvodci se nachází stručná historie Kutnohorska, popisuje přírodní tvář tohoto okresu a také historii samotné Kutné Hory. Díky tomuto průvodci si autorka i čtenář může udělat přesný obrázek Kutné Hory z roku 1955. V době sepsání tohoto průvodce, se nacházelo na Palackého náměstí informační středisko Turista a také zde bylo stanoviště zájezdových autobusů. I tento průvodce píše o četných hotelích a restauracích, také návštěvníkovi doporučuje turistické trasy po okolí Kutné Hory. Je zde také poukázáno na veřejné koupaliště, které se nacházelo ve Švermových sadech. (Vepřek, 1955:23-30)

Obrázek 5: Nové koupaliště ve Švermových sadech



Zdroj: Vepřek (1955)

V roce 1958 město vykoupilo domy na kraji Kutné Hory pro výstavbu nového hotelu. Velkým mezníkem se stala výstavba hotelu Mědínek v roce 1967. Tento hotel se stal reprezentativním místem, které se mohlo rovnat zahraničním místům. V Kutné Hoře se v té době nacházelo jen několik soukromých restaurací. Během dalších let byly předešlé dva hotely uzavřeny a Mědínek zůstal jediným hotelem v Kutné Hoře (Jelínek, 1990:93).

Do konce roku 1960 se v Kutné Hoře postavily dvě nové autobusové zastávky. Jak uvádí Štroblová (2000:278), byla autobusová doprava Dolejší nahrazena na začátku roku 1950 Československou automobilovou dopravou, která si postavila garáže a dílny ve dvoře Tellerova cukrovaru. Městskou dopravu zajišťovala chvíli po válce firma Komunál, ale poté ji dostalo na starost ČSAD. Z důvodu odlehčení historických památek byl zakázán vjezd nákladních automobilů do centra a následně byla vystavěna objízdná trasa. V 60. letech byla upravena i železnice. Trať mezi Kolínem a Čáslaví byla elektrifikována a díky tomu se modernizovalo také nádraží v Kutné Hoře. (Štroblová, 2000:278) Od té doby zde zastavují již i rychlíky.

4.3.3 Fáze rozvoje

Velkým mezníkem v této fázi se stalo prohlášení historického jádra Kutné Hory za památkovou rezervaci. Ta byla vyhlášena ministerstvem školství a kultury v roce 1961. Jedlička (1990:95) píše, že v dokumentu o památkové rezervaci se píše: *„Účelem prohlášení historického jádra Kutné Hory za památkovou rezervaci je zabezpečit tomuto celku zvýšenou ochranu, jakožto vynikajícímu uměleckému a historickému urbanistickému útvaru, který svým půdorysem vyjadřuje způsob jeho vzniku, když se tu kolem roku 1280 našla stříbrná ruda, který zachovává z těch dob řadu ranně gotických měšťanských domů a jehož památky dokumentují mimořádný rozvoj tohoto města v polovině 14. a na konci 15. století. Tomuto celku se má proto zajistit uplatňování péče o jeho zachování, konzervaci a obnovu v rámci naší socialistické výstavby tak, aby jako organická součást nového životního prostředí sloužil kulturním i hospodářským potřebám pracujících.“*

Po obvodu městské památkové rezervace se vystavěl objízdňý okruh, který tak ulehčuje centru města od silniční dopravy. Také bylo vystavěno nové autobusové nádraží.

V blízkosti Malína byl vybudován velký komunikační uzel pro lepší dopravu do Kolína, Čáslavi a Hradce Králové. (Jedlička, 1990:96)

V roce 1995 nastala další velká událost, která přispěla k rozvoji Kutné Hory. Byla zapsána na seznam kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Od té doby je ve městě stále vzrůstající návštěvnost. (viz. Přílohy) V témže roce bylo založeno turistické informační centrum, které se od té doby stará o cestovní ruch v Kutné Hoře. S narůstajícím počtem návštěvníků se začalo TIC rozšiřovat a otevřelo další pobočky. Vzniklo za účelem informování turistů a návštěvníků o historických a kulturních památkách města, možnostech ubytování a stravování, vlakovém a autobusovém spojení. Zajišťuje však také propagaci města.

V současnosti se v Kutné Hoře nachází 35 ubytovacích zařízení a 40 restauračních zařízení. Jak vyplynulo z dotazníkového šetření, hlavní sezóna je v období květen – červenec, přičemž celková návštěvnost památek přesahuje celkový počet obyvatel Kutné Hory. Turismus v destinaci je individuální, výlety do Kutné Hory jsou většinou pořádány jako součást zájezdu. Díky tomu je délka pobytu návštěvníků krátká. Zdržují se zde pouze na jeden den, kdy si prohlédnou památky a odjedou zpět do svého bydliště. Z hlediska vztahu obyvatel k návštěvníkům se dá říci, že jsou obyvatelé ochotni pomoci návštěvníkům. Návštěvníci se, jak je zmíněno v kapitole 3.2.1, označují za midcentriky.

5 Výsledky práce a doporučení

Cílem práce bylo zařadit destinaci Kutná Hora do současné fáze životního cyklu destinace. Výsledky výzkumu ukazují, že turistická destinace Kutná Hora se nachází přibližně na přelomu fází vtažení a rozvoje. Autorka se domnívá, že Kutná Hora má některé prvky z fáze vtažení a některé prvky z fáze rozvoje. (viz Příloha č. 1) Ve fázi vtažení se Kutná Hora nachází díky návštěvníkům, kteří ještě stále rádi objevují Kutnou Horu a poznávají zde zvyky místních lidí a jejich minulost. Díky tomu je většina obyvatel ještě v euforii a tyto návštěvníky zde ráda vidí a je velice ochotná jim pomoci, ačkoliv někteří obyvatelé se nachází již ve stavu, kdy jim jsou návštěvníci ne tak úplně příjemní a byli by raději, kdyby mohli mít svůj klid, který by jim návštěvníci nerušili. V tuto chvíli nejsou ani dopady cestovního ruchu nijak velké. Prozatím nejsou ani vnímány jako něco špatného pro obyvatelstvo i pro destinaci samotnou. Do jaké fáze se řadí návštěvnost

nelze s jistotou určit. Kutná Hora je v takové fázi, kdy se neví, jestli se stále zvyšuje, nebo zda dosáhla již svého vrcholu a začne pomalu stagnovat. Stejně tak o infrastruktuře se nedá s jistotou říci, kam ji zařadit. V tuto chvíli se sice stále rozvíjí, ale je otázkou, zda je to způsobeno potřebami cestovního ruchu nebo celkovým rozvojem dopravní infrastruktury vzhledem k době. Jediná délka pobytu by odpovídala konsolidaci, ale do Kutné Hory se již od počátku cestovního ruchu na tomto území jezdí především na krátké pobyty. Nelze tedy tento znak považovat za stěžejní v určení fáze životního cyklu.

Práce se také věnovala vývoji návštěvnosti. Byla stanovena hypotéza, že se návštěvnost v Kutné Hoře stále zvyšuje. Tento předpoklad byl na základě následujících informací potvrzen. Dle statistických údajů (viz Příloha č. 2) byla v roce 1995, kdy Kutná Hora vstoupila na seznam světového dědictví UNESCO, celková návštěvnost 331 431. O deset let později, tedy v roce 2005 byla skoro o 100 % vyšší (617 755). Poslední získaná data jsou z roku 2015, kdy celková návštěvnost města dosahuje již 997 973 návštěvníků za rok.

Práce také zkoumala, zda má cestovní ruch negativní vliv na obyvatele Kutné Hory. Z dotazníkového šetření je patrné, že obyvatelé vnímají návštěvníky pozitivně, přesto, že mají pocit velkého množství návštěvníků. Stejně tak i přes tuto skutečnost je naprostá většina obyvatel ochotna pomoci návštěvníkovi v nouzi. Obyvatelé mají pocit, že nejsou ovlivňovány turisty a nemají pro ně žádný ekonomický přínos. Pouze čtvrtina dotazovaných obyvatel je návštěvníky ovlivněna po ekonomické a profesní stránce, protože pracují ve službách.

Hypotéza č. 1 byla vyvrácena. Jak je ukázáno v příloze č. 1 a v kapitole 4.3, Kutná Hora se nachází na přelomu fáze vtažení a fáze rozvoje. Aby mohla být tato hypotéza potvrzena musela by destinace Kutná Hora splňovat alespoň základní znaky konsolidace.

Hypotéza č. 2 byla potvrzena. Ze statistických údajů je zřejmé, že návštěvnost od doby zapsání Kutné Hory na seznam UNESCO do současnosti vzrostla o více jak 200 %. Je pouze třeba doplnit, že i když návštěvnost stále stoupá, návštěvníci se zde zdržují pouze krátkou chvíli. Nejčastěji zde tráví pouze jeden den a poté se vracejí do svých domovů.

Hypotéza č. 3 byla vyvrácena. Cestovní ruch nemá negativní vliv na obyvatele Kutné Hory. Z dotazníkového šetření, který je podrobně popsán v kapitole 4.2, je patrné že

obyvatelé k návštěvníkům přistupují pozitivně. Jsou ochotni jim pomoci a mají radost, že právě jejich město je tak hojně navštěvováno turisty. Pouze doufají, že se jejich pobyt v průběhu let prodlouží a tím se město stane více oblíbené.

Celkové výsledky této práce vyšly pozitivně. Samozřejmě jsou v této destinaci i nedostatky. Podle reakcí obyvatel Kutné Hory autorka doporučuje zlepšit dopravní infrastrukturu. Především navýšit počty parkovacích míst v centru i u obou vlakových nádraží. Dalším doporučením autorky je posílit autobusovou dopravu ve městě, především pak v úseku Kutná Hora – Sedlec – centrum. Zde je velmi těžké logisticky naplánovat prohlídku města, pokud chce návštěvník začít prohlídku města u chrámu sv. Barbory a skončit u kostnice v Sedlci. Kutná Hora je zapsaná na seznamu světového dědictví UNESCO, ale spojení není tak jednoduché. Z Prahy jezdí přímý vlak jednou za hodinu, jinak návštěvníci musí přestupovat v Kolíně. Pro zahraniční turisty nemusí být jednoduché nalézt správný vlak, tudíž se autorka domnívá, že by se vlaková doprava mohla také posílit. Autorka také doporučuje zlepšit turistické značení pro pěší ve městě, lépe označit cestu z nádraží k hlavním turistickým atraktivitám by zamezilo žádostem návštěvníků o pomoc. Pro zahraniční turisty by bylo také velice dobré, pokud by popisky u některých památek byly napsané i v jiném jazyce, aby tomu porozuměli i oni. Posledním doporučením autorky je lepší propagace kulturních akcí a jiných možností trávení volného času v Kutné Hoře. Díky tomu by turisté měli větší zájem zdržet se v Kutné Hoře delší dobu než jeden den.

6 Závěr

Bakalářská práce s názvem „Životní cyklus destinace“ se zabývala pojmy destinace cestovního ruchu, životní cyklus destinace, typologie návštěvníka, historie Kutné Hory a vlivy cestovního ruchu. Práce byla rozdělena do třech kapitol a jejich souvisejících podkapitol. V teoretické části se autorka zabývala definicí destinace cestovního ruchu, dále pak životním cyklem destinace a jeho jednotlivými fázemi. Okrajově se autorka zmínila o dopadech cestovního ruchu a zajímala se také o typologii návštěvníka. Praktická část byla věnována životnímu cyklu destinace uplatněném přímo na Kutné Hoře a zařazení jejího historického vývoje do jednotlivých fází. Poslední kapitola byla dotazníkové šetření, ze kterého autorka mohla vyvrátit poslední hypotézu a díky kterému se dozvěděla názor obyvatel na cestovní ruch v Kutné Hoře.

Cílem bakalářské práce bylo určit, v jaké fázi životního cyklu destinace se Kutná Hora v současnosti nachází. Dalším cílem bylo zjistit, zda se stále zvyšuje návštěvnost tohoto města a analyzovat postoj obyvatelstva k návštěvníkům dané destinace. Díky dotazníkovému šetření a analýzy knižních zdrojů byl proveden výzkum. Díky těmto metodám mohly být splněny cíle práce a dvě pracovní hypotézy byly vyvráceny a jedna potvrzena.

Tato práce potvrdila stále narůstající návštěvnost Kutné Hory a tím i ukázala v jaké se toto město nachází fázi životního cyklu. Kutná Hora je na přelomu fáze vtažení a rozvoje. Autorka se z práce domnívá, že Kutná Hora má velký potenciál se ještě dále rozvíjet a tím i lépe zajišťovat služby návštěvníkům. Také bylo díky této práci zjištěno, že stále se rozvíjející cestovní ruch nemá negativní vliv na obyvatele Kutné Hory. Místní obyvatelé jsou v této době převážně spokojeni s turisty, kteří se zde nacházejí.

Mezi menší obtíže, které autorku při psaní bakalářské práce potkali, se řadí nedostatek informací o historickém vývoji cestovního ruchu před rokem 1995, tedy o výstavbách prvních hotelů a příjezdu prvních návštěvníků, stejně tak i návštěvnost jednotlivých památek před zápisem na list UNESCO. Autorka doufá, že by tato bakalářská práce mohla pomoci při rozvoji již nyní kvalitních služeb cestovního ruchu, které jsou městem nabízeny.

7 Seznam použité literatury

- [1] Destinace Kutná Hora. *Kutná Hora* [online]. Kutná Hora: QCM, 2008 [cit. 2017-08-10]. Dostupné z: <http://destinace.kutnahora.cz/d>
- [2] HESKOVÁ, Marie. *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. Praha: Fortuna, 2006. ISBN 80-7168-948-3.
- [3] INQUORT, René. *Kutná Hora a okolí: turistický průvodce*. Praha: Kartografie, 2002. Edice regionálních průvodců. ISBN 80-7011-713-3.
- [4] JAN JELÍNEK. [AUTORI FOTOGR. KAREL KLEMENT ..]. *Kutná Hora*. Praha: TEPS, 1990. ISBN 807065046X.
- [5] KOSTKOVÁ, Miroslava. *Cestovní ruch: pro prezenční formu studia*. Karviná: Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, 2013. ISBN 978-80-7248-834-6.
- [6] PALATKOVÁ, Monika. *Marketingový management destinací: strategický a taktický marketing destinace turismu, systém marketingového řízení destinace a jeho financování, řízení kvality v destinaci a informační systém destinace*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3749-2.
- [7] PÁSKOVÁ, Martina. *Udržitelnost cestovního ruchu*. 3. vyd., přeprac. Hradec Králové: Gaudeamus, 2014. ISBN 978-80-7435-329-1.
- [8] PACOVSKÝ, Jaroslav. *Kutná Hora: stručný průvodce po městě a okolí*. Praha: Klub český turistů, 1923.
- [9] Petr Brandl. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2017-08-10]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Petr_Brandl
- [10] RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ. *Cestovní ruch - podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-4039-3.
- [11] SOKA KUTNÁ HORA, fond Klub českých turistů – místní pobočka, Kutná Hora, č. f. 994, Klub českých turistů – místní pobočka, Kutná Hora
- [12] ŠTROBLOVÁ, Helena a Blanka ALTOVÁ, ed. *Kutná Hora*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2000. Dějiny českých měst. ISBN 80-7106-186-7.

- [13] TROUSIL, Michal a Veronika JAŠÍKOVÁ. *Úvod do tvorby odborných prací*. Vyd. 2., rozš. Hradec Králové: Gaudemaus [i.e. Gaudeamus], 2015. ISBN 978-80-7435-542-4.
- [14] VEPŘEK, Josef. *Kutná Hora a okolí: oblastní turistický průvodce*. Praha: Státní tělovýchovné nakladatelství, 1955.
- [15] ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha: Linde Praha, 2012. ISBN 978-80-7201-880-2.

8 Přílohy

8.1 Příloha č. 1 Návštěvnost Kutné Hory

Přehled návštěvnosti památek - Kutná Hora

	Chrám sv. Barbory	Vlašský dvůr		Kaple Božího těla	Kostel sv. Jana Nepomuckého	ČMS Hrádek		ČMS Kamenný dům		ČMS Tytlův dům	Museum alchymie
		Češi	cizinci			od 5.10.2000	od 15.7.2000	Češi	cizinci		
1995	145 333	25 498	22 867			34 769		4 409		515	
1996	150 782	25 261	29 805			39 614		5 876		564	
1997	148 370	26 677	28 198			27 283	13 949			1 325	
1998	149 454	24 294	33 705			28 196	10 934			289	
1999	147 300	12 981	43 688			25 540	12 464			780	
2000	162 000	18 380	45 057	1 112	5 585	25 257	13 668	6 971	1 539	994	
2001	180 136	19 956	53 071	2 703	6 707	27 335	14 309	4 282	1 539	874	
2002	178 655	19 903	46 271	2 625	9 759	36 301		4 720		682	3 957
2003	179 776	17 217	50 484	2 429	9 695	31 347	8 540	3 026	1 867	226	8 697
2004	205 568	80 756	2 684	9 469	9 469	43 230		3 724		rekonstrukce	7 320
2005	234 226	83 653	3 429	8 864	8 864	42 131		5 434		442	5 659
2006	246 982	79 778	5 581	8 084	8 084	44 237		6 848		798	5 661
2007	262 297	78 630	6 936	8 402	8 402	51 615		5 331		1 818	5 315
2008	210 992	66 976	9 044	8 024	8 024	51 581		5 196		1 428	5 208
2009	187 212	56 327	6 480	6 598	6 598	85 720		10 556		2 396	4 332
2010	198 066	54 098	8 647	5 471	5 471	93 152		10 516		2 072	1 622
CELKEM	2 987 149	1 043 731	51 670	86 658	86 658	761 172		81 834		15 203	47 972

Kostnice		Katedrála Nanebevzetí Panny Marie		Kláster řádu sv. Voršily	Babiččiny kočárky	Museum českých loutek	Jezuitská kolej - GASK	CELKEM
Češi	cizinci	Češi	cizinci		od roku 2009	od roku 2010	od roku 2010	
48 854	43 186			cca 6000	0	0	0	331 431
61 328	44 480			cca 6000	0	0	0	363 710
60 298	46 187	4 298	2 900	6 322	0	0	0	371 807
44 944	53 638	2 987	2 076	4 641	0	0	0	361 158
44 580	72 214	3 645	5 244	4 914	0	0	0	379 550
46 299	85 434	6 572	12 527	5 050	0	0	0	442 445
47 848	98 067	6 218	12 622	3 544	0	0	0	485 211
52 968	99 396	rekonstrukce			0	0	0	461 237
49 287	110 498	rekonstrukce			0	0	0	479 089
185 945		rekonstrukce			0	0	0	544 696
48 724	179 193	rekonstrukce			0	0	0	617 755
257 384		rekonstrukce			0	0	0	661 353
294 035		9 939			0	0	0	730 318
268 433		20 548			0	0	0	653 431
227 414		35 565			6 413	0	0	635 013
242 430		49 485			3 008	3 682	22 590	701 039
2 813 064		174 626		36 471	9 421	3 682	22 590	8 141 243

Kutná Hora - návštěvnost památek 2008 - 2015																	
	Chrám sv. Barbory	ČMS - Hrádek	Vlašský dvůr	Kostnice	Katedrála Nanebevzetí Panny Marie a sv. Jana Křtitele	Kaple Božího těla	Kostel sv. Jana Nepomuckého	ČMS - Tytlův pamětník	ČMS - Kamenný dům	GASK - Jezuitská kolej	Museum Odhalení tajemné tváře Kutné Hory	Museum hist. - Jo. Šárka	Museum alchymie / Alchymistická dílna (od 2011)	Kostel sv. Jakuba	Kostel Panny Marie Na Náměti	Museum kostek Logo (evanjelová od září)	CELKEM
2008	210 992	51 581	66 976	268 433	20 548	9 044	8 024	1 428	5 196	-	-	5 209	-	-	-	-	647 431
2009	187 212	85 720	56 327	227 414	35 565	6 480	6 598	2 396	10 556	-	-	6 413	4 332	-	-	-	629 013
2010	198 066	93 152	54 098	242 430	49 485	8 647	5 471	2 072	10 516	22 590	-	3 008	1 822	-	-	-	691 357
2011	243 925	103 640	57 216	286 373	70 364	6 873	4 978	2 076	9 690	22 957	3 987	1 941	1 290	8 554	1 558	-	825 422
2012	277 177	96 511	52 341	304 076	76 660	7 482	4 575	3 682	15 022	71 928	3 387	zrušeno	2 988	11 668	5 119	-	932 616
2013	264 521	85 343	49 638	309 938	69 184	5 938	4 273	2 772	11 571	15 164	3 646	zrušeno	1 852	7 735	461	-	832 037
2014	289 954	91 764	48 599	339 926	66 436	29 907	8 434	2 038	14 897	20 660	4 480	zrušeno	2 918	18 506	1 347	2 496	962 262
2015	279 595	94 555	41 226	333 350	88 991	60 911	9 661	2 772	12 933	26 451	4 257	zrušeno	2 261	26 711	1 688	12 611	997 973

8.2 Příloha č. 2 Dotazník

Dobrý den, jmenuji se Helena Krejčíková a jsem studentkou 3. ročníku Univerzity Hradec Králové obor Management cestovního ruchu. V současné době píši bakalářskou práci na téma: „Životní cyklus destinace na příkladu vybrané destinace – Kutná Hora.“

Byla bych vděčná za vyplnění krátkého dotazníku, který je součástí mé bakalářské práce.

Pokud budete mít jakékoliv dotazy, prosím kontaktujte mě na adrese: Helenka.Krejcikova@seznam.cz

1. Pohlaví:

- Muž
- Žena

2. Věk:

- 15-18
- 19-25
- 26-35
- 36-50
- Více než 51

3. Jak dlouho již žijete v Kutné Hoře nebo v nějaké přilehlé obci (Grunta, Kaňk, Malín, Sedlec, Škaredice, Malešov, Vysoká, Nová Lhota, Bylany, Poličany, Perštejpec, Hlízov aj.)?

- Celý život (narodil/a jsem se tu)
- Od dětství (přistěhovali jsme se s rodiči)
- 5 let
- 10 let
- 20 let
- Nežiji zde (dojíždím sem za prací)

4. Máte pocit, že je v Kutné Hoře mnoho turistů?

- Rozhodně ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Rozhodně ne

5. Kterou stránku života vám turisté ovlivňují?

- Žádnou
- Profesní
- Ekonomickou
- Sociální

- Soukromou
 - Jinou:
6. Mají pro Vás turisté ekonomický přínos?
- Ano (jaký?)
 - Ne
7. Máte pocit, že turisté narušují atmosféru města?
- Rozhodně ano
 - Spíše ano
 - Spíše ne
 - Rozhodně ne
8. Jste ochotný/á pomoci turistovi, pokud potřebuje?
- Rozhodně ano
 - Spíše ano
 - Spíše ne
 - Rozhodně ne
9. Myslíte, že by se v Kutné Hoře žilo lépe, kdyby tam nebyli turisté?
- Rozhodně ano
 - Spíše ano
 - Spíše ne
 - Rozhodně ne
10. Která památka je podle Vás nejvíce navštěvovaná turisty? (vyberte max. 3)
- Chrám sv. Barbory – památka UNESCO
 - Kaple Božího těla
 - Jezuitská kolej
 - České muzeum stříbra – Hrádek
 - Dačického dům
 - Vlašský dvůr
 - Muzeum „Odhalení tajemné tváře Kutné Hory“
 - Muzeum kutnohorských pověstí, duchů a strašidel
 - Kostel sv. Jana Nepomuckého
 - České muzeum stříbra – Kamenný dům
 - České muzeum stříbra – Tylův dům
 - Kostel sv. Jakuba
 - Kostel Matky Boží Na Náměstí
 - Alchymistická dílna
 - Muzeum kostek
 - Kostnice v Sedlci
 - Katedrála Nanebevzetí Panny Marie a sv. Jana Křtitele v Sedlci – památka UNESCO
 - Expozice Philip Morris v Sedlci

11. Ve kterém měsíci je město podle Vás nejvíce navštěvované turisty?

- Leden – duben
- Březen – červenec
- Srpen – říjen
- Listopad – prosinec

12. Myslíte si, že by se v Kutné Hoře mělo v rámci turismu něco vylepšit?

- Ano
- Ne

Pokud ano, co?

13. Máte pocit, že jsou některé památky díky turistům znehodnocovány?

- Ano
- Ne

Pokud ano, čím?

14. Navštěvujete v Kutné Hoře kulturní akce? (trhy, výstavy aj.)

- Ano (jaké?)
- Ne

Mnohokrát děkuji za Váš čas!!

8.3 Příloha č. 3 Tabulka určení fáze životního cyklu destinace

Vlastnosti/fáze	Objevení	Vtažení	Rozvoj	Konsolidace	Stagnace	Poststagnace
Sezónnost	Žádná	Vznikající	Vysoká	Vysoká	Vysoká	Vysoká
Typ Návštěvníka	Objevitel, alocentrik	Alocentrik	Alocentrik	Midcentrik	Masový návštěvník	Masový návštěvník
Infrastruktura	Téměř žádná	Vznikající	Rozvíjející se	Rozvíjející se	Stagnující	Inovace
Vztah mezi obyvateli a návštěvníky	Eurofie	Euforie	Apatie	Nespokojenost	Znechucenost	Antagonismus
Délka pobytu	Dlouhá	Poměrně dlouhá	Poměrně dlouhá	Poměrně krátká	Krátká	Krátká
Dopady	Žádné	Žádné	Nežádoucí	Nežádoucí	Nevratné	Nevratné
Návštěvnost	Náhodná	Zvyšující se	Nejvyšší hodnoty	Zpomalená ale vysoká	Snižuje se	Snižuje se

8.4 Příloha č. 4: Oskenované zadání bakalářské práce

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Akademický rok: 2016/2017

Studijní program: Ekonomika a management
Forma: Prezenční
Obor/komb.: Management cestovního ruchu - německý jazyk
(mcr-p-n)

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
Krejčíková Helena	Mírová 334/34, Lysá nad Labem - Lito!	I14234

TÉMA ČESKY:

Životní cyklus destinace na příkladu vybrané destinace

TÉMA ANGLICKY:

Life cycle of tourism destination on example of selected destination

VEDOUCÍ PRÁCE:

Mgr. Pavlína Chaloupská, Ph.D. - KRRCR

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

1. Úvod
2. Cíl a Metodika práce
3. Teoretická část
 - 3.1 Definice destinace
 - 3.2 Životní cyklus destinace
 - 3.2.1 Fáze životního cyklu destinace
 - 3.3 Dopady cestovního ruchu
 - 3.4 Typologie návštěvníka cestovního ruchu
4. Praktická část
 - 4.1 Historie Kutné Hory
 - 4.2 Životní cyklus destinace Kutná Hora
5. Vlastní výzkum
6. Závěry práce a doporučení

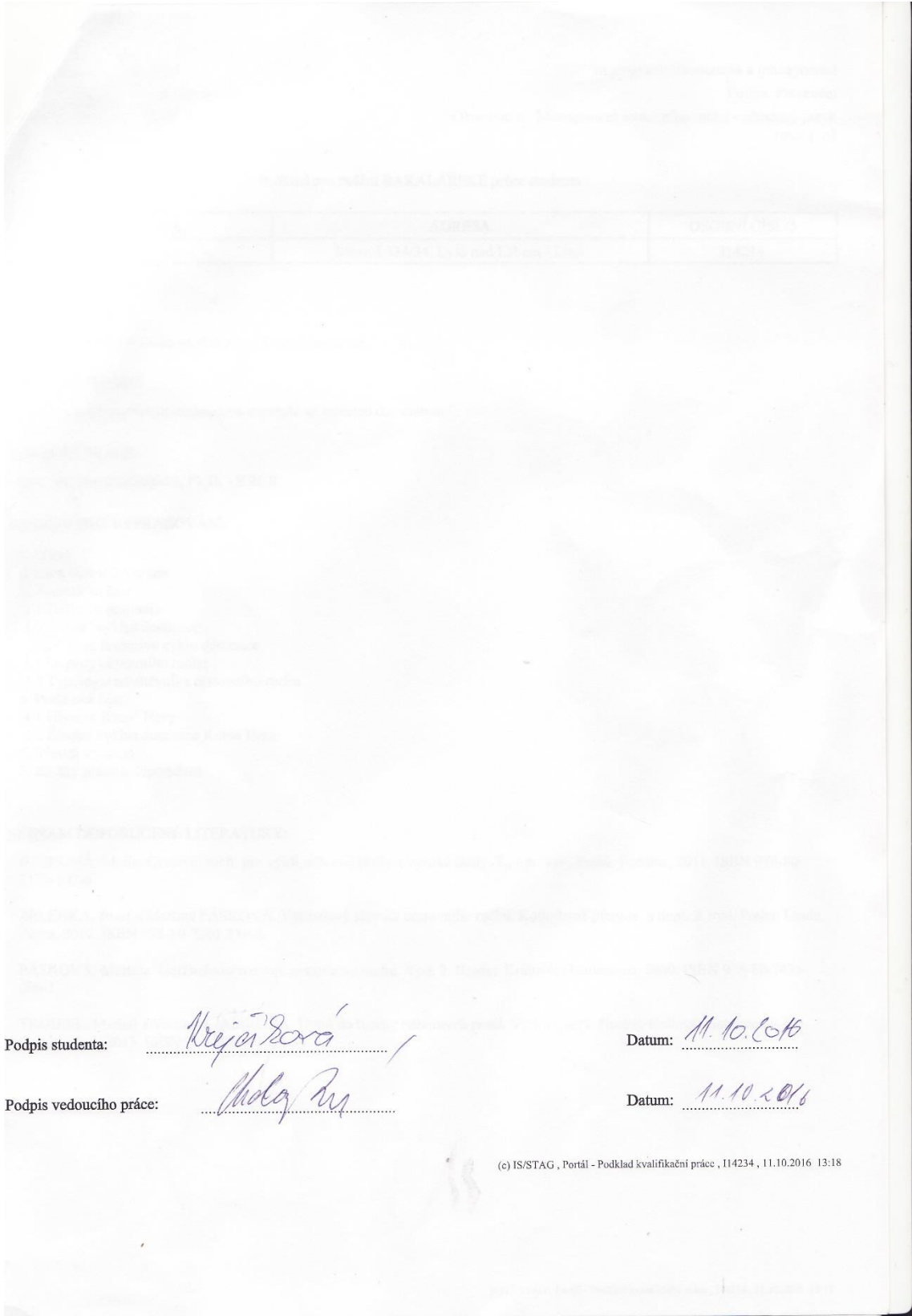
SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

HESKOVÁ, Marie. Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy. 2., upr. vyd. Praha: Fortuna, 2011. ISBN 978-80-7373-107-6.

ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. Výkladový slovník cestovního ruchu. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha: Linde Praha, 2012. ISBN 978-80-7201-880-2.

PÁSKOVÁ, Martina. Udržitelnost rozvoje cestovního ruchu. Vyd. 2. Hradec Králové: Gaudeamus, 2009. ISBN 978-80-7435-006-1.

TROUSIL, Michal a Veronika JAŠÍKOVÁ. Úvod do tvorby odborných prací. Vyd. 2., rozš. Hradec Králové: Gaudeamus [i.e. Gaudeamus], 2015. ISBN 978-80-7435-542-4.



	ADRESA	OBSAH
	Adresa (fiktivní)	Obsah (fiktivní)

Podpis studenta: Krejčíková

Datum: 11.10.2016

Podpis vedoucího práce: Molý

Datum: 11.10.2016

